

TALENTY TALENTU | 20
POCHWAŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI | 24

Program rozwoju ludzi biznesu inspirowany *Przypowieścią o talentach*

MODLITWA PRZEDSIĘBIORCY I PRACODAWCY

Boże i Panie mój, * Stwórcu i Odkupicielu, * od którego wszystko pochodzi, * dla którego wszystko żyje * i ku któremu wszystko zmierza. * Jestem Twoim dzieckiem. * Obdarowałeś mnie hojnie * i powołałeś do życia w miłości i świętości. * Chciałeś, bym współpracował z Tobą * rozwijając nadal Twoje dzieło stworzenia. * Dałeś mi w tym celu zdolność poznawania, * pasję tworzenia * i wolę cieszenia się tym, * czym mnie obdarowałeś. * Wielbię Cię za to!

Panie, dobry Ojczy, * stoję przed Tobą z ufnością i w pokorze, * bo chcę zrozumieć prawdę o Tobie, * o moim życiu i powołaniu * oraz o bliźnich, * którzy stoją obok mnie zarówno w domu, jak i w pracy.

Dziękuję, że moim powołaniem i drogą do świętości * stała się praca z innymi i dla innych. * Wiem, że biorę na siebie trudną odpowiedzialność za ich los. * Chcę ją podjąć z ufnością i nadzieją, * aby okazać się dobrym gospodarzem w Twojej winnicy. * Podejmuję tę odpowiedzialność także dlatego, * bo ufam, że to jest Twoją wolą, * mój Boże.

Udziel mi Twego Ducha Świętego, * od którego płynie wszelka moc, * mądrość, roztropność i męstwo. * Niech On będzie światłem i siłą * w chwilach pokus i zwątpienia! * Niech Jego miłość tak napełnia moje serce, * by nie zakorzeniły się w nim chciwość, * chęć oszustwa, * pokusa osiągnięcia niegodziwego zysku! * Niech nie pozwoli mi nigdy obciążyć się ludzką krzywdą! * Niech napełni mnie mądrością, * aby umiejętność oszczędzania nie stała się skąpstwem, * rozumna przezorność nie stała się wyrachowaniem, * a inicjatywa i przedsiębiorczość * nie stały się dążeniem do sukcesu za wszelką cenę.

Tobie, mój Ojczy i Boże, zawdzięczam wszystko * i Tobie też oddaję wszystkie moje talenty. * Tobie oddaję dzieło, którym żyję, * którym się uświęcam * i którym pragnę przyczynić się do rozwoju powierzonego nam świata. * Niech Ci będzie cześć i chwała * przez Chrystusa Twego Syna a naszego Zbawcę, * w Duchu Świętym * na wieki wieków. * Amen.

TALENTY TALENTU

POCHWAŁA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Program rozwoju osobistego
na 2024 rok inspirowany
Przypowieścią o talentach

Opracowanie: Maksymilian Kardziejonek, Jakub Maryniaczyk, ks. Grzegorz Piątek SCJ,
Magdalena Świątek, Mirosław Zaleski

Design & DTP: Wydawnictwo DEHON, Klemens Knap

Okładka: Partum Graphics – Agnieszka Głowacka

Publikacja do użytku wewnętrznego dla uczestników spotkań
organizowanych przez Duszpasterstwo TALENT

ISBN 978-83-964608-1-3

© Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT

ul. Saska 2C | 30-715 Kraków

talent@sercanie.pl

tel. 518-540-934

www.DuszpasterstwoTalent.pl

Druk: EKODRUK, Kraków 2023

Spis treści

Wprowadzenie	7
Styczeń	
Przypowieść o talentach, czyli pochwała przedsiębiorczości	9
Luty	
Talent, czyli Boży depozyt w człowieku	17
Marzec	
Talenty w służbie dobra wspólnego, czyli rozlicz się z Panem	25
Kwiecień	
Zarządca, czyli ktoś, kto planuje większe zyski	35
Maj	
Przywódstwo, czyli sukces zaangażowania zespołu	45
Czerwiec	
Współpracownicy, czyli delegowanie wybranym	55
Lipiec	
Właściciel i jego własność, czyli dobrze jest mieć	65
Sierpień	
Pieniądz, czyli dobra miara pracy, własności i talentu	73

Wrzesień

Rozwój,
czyli jak inwestować w zgodzie z wolą Bożą 81

Październik

Prywatność, zróżnicowanie, dalekowzroczność,
czyli pochwała gospodarki rynkowej 89

Listopad

Własność, wolna wymiana, konkurencja, czyli
jeszcze większa pochwała gospodarki rynkowej 99

Grudzień

Bogactwo duchowe,
czyli perspektywa wieczności 109

Wprowadzenie

ks. Grzegorz Piątek SCJ

Po raz kolejny zapraszamy przedsiębiorców i pracodawców do wspólnej pracy formacyjnej. W tym roku tematy inspirowane są przypowieścią o talentach z Ewangelii wg św. Mateusza (25,14-30). Dostrzegamy w niej szereg postaci i relacji, jakie zachodzą pomiędzy nimi, oraz działań, jakie zostają podjęte lub zaniechane. To bogactwo osób, ich zachowań, decyzji oraz odniesień do własności i pieniądza pozwoliło na wyodrębnienie dwunastu tematów, które będą przedmiotem refleksji i inspiracji dla współczesnych ludzi biznesu. I tak przyjrzymy się powołaniu do przedsiębiorczości, talentom i ich znaczeniu dla dobra wspólnego, figurom właścicieli i współpracowników. Spojrzymy na jednostki, ale też na ich współdziałanie oraz na otoczenie (nawet to szerokie), które wpływa na warunki prowadzenia biznesu. Wreszcie pokażemy perspektywę wieczności, która nadaje najgłębszy sens naszym działaniom.

Przygotowane materiały są owocem współpracy zespołu programowego. Stąd różnorodność stylów pisania, którą świadomie zachowaliśmy. Przygotowanie całości w sześciuosobowym zespole było wspólną przygodą i wyzwaniem. Chciałbym w tym miejscu podziękować Magdalenie Świątek, Maksymilianowi Kardziejonkowi, Jakubowi Maryniaczykowi i Mirosławowi Zaleskiemu za podzielenie się wiedzą i biznesowym doświadczeniem oraz poświęcony czas. Mam nadzieję, że treści przygotowane przez doświadczonych przedsiębiorców zainteresują ludzi biznesu, zachęcą do dyskusji i pomogą w rozwoju wszystkim uczestnikom programu.

Cel programu rocznego:

- poznanie przypowieści o talentach i płynących z niej wniosków;
- wsparcie dla przedsiębiorczości, rozumianej jako „twórcza podmiotowość obywateli”¹;
- pokazanie znaczenia przedsiębiorczości dla jednostki, rodzin i dobra wspólnego;
- zachęta do regularnego obcowania ze słowem Bożym.

Dla rozgrzewki proszę przeczytać współczesną wersję przypowieści o talentach.

Pewien inwestor deleguje zarządzanie zgromadzonym przez siebie majątkiem trzem doradcom finansowym. Pierwszemu powierza pięć milionów dolarów,

¹ Jan Paweł II, encyklika *Sollicitudo rei socialis*, nr 15.

drugiemu dwa miliony, a trzeciemu milion. Na koniec roku prosi ich o rozliczenie się. Dwóch doradców osiągnęło stuprocentowe zyski, handlując na rynkach kapitałowych, trzeci natomiast ulokował pieniądze w nieoprocentowanych państwowych papierach wartościowych i nie zarobił nic. Inwestor jest bardzo zadowolony z pracy dwóch pierwszych, a trzeciego ostro krytykuje².

² B. Engelland, *Czy pierwszy milion trzeba ukraść? Praktyczne zastosowanie wartości chrześcijańskich w biznesie*, Poznań 2022, s. 165.

STYCZEŃ

**Przypowieść o talentach,
czyli pochwała
przedsiębiorczości**

Przypowieść o talentach inspirowane:

Dobrze służyć dobry i wierny

(Mt 25,21)

Właściciel majątku powierzonego sługom chwali dwóch z nich za podjęcie ryzyka, inicjatywę i pomnożenie talentów. Okazali się ludźmi przedsiębiorczymi, odważnymi, którzy wnieśli nową wartość nie tylko w wymiarze materialnym, ale również społecznym i duchowym. Potrzeba ludzi czyniących dobro skutecznie i twórczo, we współpracy z Bogiem.

ks. Grzegorz Piątek SCJ
e-mail: gpiatek@scj.pl

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Mateusza

25,14-30

Podobnie też [jest] jak z pewnym człowiekiem, który mając się udać w podróż, przywołał swoje sługi i przekazał im swój majątek. Jednemu dał pięć talentów, drugiemu dwa, trzeciemu jeden, każdemu według jego zdolności, i odjechał. Zaraz ten, który otrzymał pięć talentów, poszedł, puścił je w obrót i zyskał drugie pięć. Tak samo i ten, który dwa otrzymał; on również zyskał drugie dwa. Ten zaś, który otrzymał jeden, poszedł i rozkopawszy ziemię, ukrył pieniądze swego pana. Po dłuższym czasie powrócił pan owych sług i zaczął rozliczać się z nimi. Wówczas przyszedł ten, który otrzymał pięć talentów. Przyniósł drugie pięć i rzekł: „Panie, przekazałeś mi pięć talentów, oto drugie pięć talentów zyskałem”. Rzekł mu pan: „Dobrze, sługo dobry i wierny! Byłeś wierny w rzeczach niewielu, nad wieloma cię postawię: wejdź do radości twego pana!” Przyszedł również i ten, który otrzymał dwa talenty, mówiąc: „Panie, przekazałeś mi dwa talenty, oto drugie dwa talenty zyskałem”. Rzekł mu pan: „Dobrze, sługo dobry i wierny! Byłeś wierny w rzeczach niewielu, nad wieloma cię postawię: wejdź do radości twego pana!” Przyszedł i ten, który otrzymał jeden talent, i rzekł: „Panie, wiedziałem, żeś jest człowiek twardy: chcesz ząć tam, gdzie nie posiałeś, i zbierać tam, gdzie nie

- rozsypał. Bojąc się więc, poszedłem i ukryłem twój
- talent w ziemi. Oto masz swoją własność!” Odrzekł
- mu pan jego: „Sługo zły i gnuśny! Wiedziałeś, że chcę
- żąć tam, gdzie nie posiałem, i zbierać tam, gdzie nie
- rozsypał. Powinieneś więc być oddać moje pieniądze
- bankierom, a ja po powrocie byłbym z zyskiem odebrał
- swoją własność. Dlatego odbierzcie mu ten talent,
- a dajcie temu, który ma dziesięć talentów. Każdemu
- bowiem, kto ma, będzie dodane, tak że nadmiar mieć
- będzie. Temu zaś, kto nie ma, zabiorą nawet to, co
- ma. A sługę nieużytecznego wyrzucicie na zewnątrz –
- w ciemności! Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów”.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Powołanie

Watykański dokument z 2012 roku *Powołanie lidera biznesu. Refleksja* mówi o szlachetnym powołaniu ludzi zaangażowanych w życie gospodarcze i finansowe. A to zakłada odniesienie własnego życia i działalności do osobowego Boga, który zaprasza człowieka do współpracy i wielorako obdarowuje. Co z tym wezwaniem i obdarowaniem człowiek robi, to zadecyduje o jego losie w wymiarze doczesnym i wiecznym. Po jednej stronie stoi możliwość stagnacji i niepodjęcia ryzyka, a po drugiej odważne pomnażanie tego, co otrzymaliśmy od Boga. To twoja decyzja.

Trzy postawy

Studzy otrzymali pieniądze wedle swych uzdolnień. Nie sprecyzowano, w jaki sposób winni nimi gospodarować, a więc mają swobodę w podejmowaniu decyzji. Właściciel pieniędzy szanuje wolność i inicjatywę sług, a ponadto ma do nich zaufanie. Każdy człowiek – realizując swoje powołanie – ma zadbać o to, by dobrze gospodarować tym, co otrzymał. Odpowiadamy za kształtowanie życia osobistego i budowanie wspólnoty przez współpracę z innymi. Dlatego napiętnowany zostaje brak aktywności i gnuśność.

- ➔ Pierwszy sługa. Najbardziej utalentowany. Otrzymuje pięć talentów, które wprowadza w obieg, podejmując ryzyko. Otrzymuje 100% zwrotu, co dowodzi, że inwestuje umiejętnie.
- ➔ Drugi sługa. Mniej utalentowany. Otrzymuje dwa talenty, skutecznie inwestuje i zyskuje dwukrotny dochód z inwestycji.
- ➔ Trzeci sługa. Przyjmuje strategię biernego oczekiwania. Co prawda, jest najmniej zdolny, ale to nie usprawiedliwia jego lenistwa i niechęci do podjęcia ryzyka. Na dodatek nie wyraził skruchy. Dlatego pan nazwał go złym i gnuśnym.

Przedsiębiorczość, czyli twórcza podmiotowość

W gruncie rzeczy przypowieść ta ukazuje sposób gospodarowania talentami, które symbolizują wszystkie zasoby dane człowiekowi, czyli zasoby w ujęciu wykraczającym poza współczesne klasyfikacje ekonomiczne (ziemia, kapitał, ludzie i informacja). Będzie to zatem obraz wykorzystania darów Bożych o charakterze naturalnym (np. wykształcenie, uzdolnienia, zdrowie, inteligencja), duchowym (np. wiara, nadzieja, miłość), jak i materialnym (kapitał, ziemia, rzeczy i narzędzia, informacja)³.

W świetle przypowieści ludzka przedsiębiorczość ma wielką wartość w znaczeniu:

- ekonomicznym (wykorzystanie zdolności do pomnażania kapitału);
- społecznym (wykorzystanie zdolności do pomnażania dobra);
- duchowym (umiejętność rozwoju duchowego człowieka i zbliżania się do Boga).

W rozważanym tekście Jezus docenia zdolność podjęcia ryzyka i działania w różnych obszarach (wydatkowanie czasu, pieniędzy, wysiłku i zaangażowania) dla osiągnięcia rezultatu materialnego lub rozwoju, a jednocześnie przestrzega przed zmarnowaniem, niedocenianiem, niezauważaniem tego, czym

³ A. Szromek, *Zarządzanie ewangeliczne*, Kraków 2017, s. 24.

człowiek został obdarowany⁴. Docenia ludzką aktywność biznesową, która przecież rodzi wiele dobra. Piętnuje natomiast takie postawy, jak: beczynność, marnotrawienie możliwości czy niechęć do rozwoju osobistego i pomocy innym z obawy przed trudem, jaki się z tym wiąże⁵.

Przypowieść ukazuje przedsiębiorczość, która nie wiąże się z powiększaniem zasobów przez odbieranie ich innym, ale przez twórcze zarządzanie posiadanymi dobrami. Nie jest to zatem pochwalanie gospodarki, w której jeden człowiek bogaci się kosztem drugiego, ani nawet sytuacji, w której biedak zyskuje kosztem człowieka bogatego. Można zatem domniemywać, że owi słudzy działali sprytnie i zaradnie, a zarazem uczciwie⁶.

- Kryterium oceny są owoce podjętego wysiłku, a nie to, jak bardzo zdołaliśmy się sami rozwinąć; trzeba pytać, ile dobra przyniósł rozwój firmy (np. ile miejsc pracy, ilu zadowolonych klientów).
- Wykorzystywać owoce swojego talentu dla zdobywania skarbów w niebie (por. Mt 6,19-21); czynić większe miłosierdzie za sprawą swoich umiejętności, możliwości i zysków; różnorodność zdolności i umiejętności ma służyć wspólnocie.
- Nie idzie o rozdawnictwo pieniędzy, ale ich mądre inwestowanie w dobro; jak wykorzystać możliwości, jakie dają pieniądze.

Właśnie przypowieść o talentach jest dobrym punktem wyjścia dla (...) zasypywania przepaści między religią i ekonomią, gdyż Jezus naucza, jak być dobrym i wiernym przedsiębiorcą i jak dzięki swym owocom miłosierdzia usłyszeć zaproszenie do radości w niebie. Daje odpowiedź na pytanie, jak gospodarować swoimi talentami, aby móc cieszyć się skarbami w wieczności⁷.

IV. Dyskusja

1. *Jakie dary otrzymałem od Boga? Czy je widzę i czy jestem za nie wdzięczny?*
2. *Jakie dobro i dla kogo przyniósł rozwój mojej firmy?*

⁴ Tamże.

⁵ Jan Paweł II, encyklika *Sollicitudo rei socialis*, nr 30.

⁶ A. Szromek, *Zarządzanie ewangeliczne*, dz. cyt., s. 26.

⁷ Tamże, s. 30.

3. *Jakie talenty ma przedsiębiorca i chrześcijanin jednocześnie?*
4. *Jakie mogą być powody zakopywania talentów, bezczynności?*

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: O szukaniu mądrości (51,13-30), Bądź niezależny (33,20-24)
- ➔ Przeczytaj Psalmy: **Ps 8** Pochwała wielkości Stwórcy i godności człowieka, **Ps 16** Bóg najwyższym dobrem w życiu i po śmierci, **Ps 90** Wieczny Bóg nadzieją człowieka
 - Czy pamiętam, że to Pan Bóg obdarzył mnie talentami? Ile i jakie otrzymałem? Które i jak pomnożyłem? Czy jakieś zakopałem?
 - Które z talentów wspierają mnie w byciu przedsiębiorcą?
 - Czy pomnażam prawdziwe talenty dane mi od Boga, czy może wymyśliłem własne pseudotalenty i w ich pomnażanie angażuję swoją energię?
 - Los którego z trzech bohaterów Ewangelii spotkałby mnie podczas rozmowy z Bogiem, gdyby mnie dzisiaj rozliczał z danych mi talentów?

ZADANIA:

- ➔ Wypisz wszystkie talenty, jakie według Ciebie otrzymałeś od Boga. Poproś trzy bliskie Ci osoby, żeby napisały Ci, jakie talenty widzą u Ciebie. Poproś trzech współpracowników, których znasz już jakiś czas, żeby napisali Ci, jakie talenty widzą u Ciebie. Porównaj swoje postrzeżenie z postrzeżaniem Twoich talentów przez inne osoby.
- ➔ Systematycznie dziękować Bogu za każdy otrzymany talent, za pomnożenie talentów, za talenty pozostałe do pomnożenia, za życie i czas otrzymane na pomnażanie.

VI. Dobre praktyki w biznesie

- Pozyskać lub odkryć w firmie „bankierów”, którzy potrafią pomnożyć talenty, których ja nie potrafię pomnożyć, oddawać im talenty, których ja nie potrafię pomnożyć.
- Dostrzec u współpracowników talenty, jakie oni otrzymali od Boga. Pomóc im je pomnażać, stwarzając warunki i możliwości do pomnażania.
- Dostrzegać i nagłaśniać w firmie dobre owoce podejmowanego wysiłku oraz trud włożony w dobre skutki działania każdego współpracownika.
- W każdej sytuacji i w każdym położeniu dziękować Bogu i wypatrywać z wiarą i zauważać jego obdarowania. „Każdemu bowiem, kto ma, będzie dodane, tak że nadmiar mieć będzie” (Mt 25,29).

VII. Działaj

- Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
 - Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
 - Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.
-

LUTY

**Talent, czyli Boży
depozyt w człowieku**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Każdemu według jego zdolności

(Mt 25,15)

Talentami, które otrzymaliśmy od Boga, są dary duchowe, zdolności, zainteresowania. Są one wyrazem wielkiego zaufania Pana Boga do nas, który pragnie, abyśmy je rozwijali. Pamiętajmy, że nie oczekuje od nas rzeczy niemożliwych. Ponieważ wszystkich dobrze zna, ofiarowuje każdemu to, co będzie w stanie dobrze wykorzystać. Pomnażanie talentów to dobra i konieczna aktywność przedsiębiorcy.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Pierwszy List do Koryntian

12,4-11

Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch; różne też są rodzaje posługiwania, ale jeden Pan; różne są wreszcie działania, lecz ten sam Bóg, sprawca wszystkiego we wszystkich. Wszystkim zaś objawia się Duch dla [wspólnego] dobra. Jednemu dany jest przez Ducha dar mądrości słowa, drugiemu umiejętność poznawania według tego samego Ducha, innemu jeszcze dar wiary w tymże Duchu, innemu łaska uzdrawiania w jednym Duchu, innemu dar czynienia cudów, innemu prorocтво innemu rozpoznawanie duchów innemu dar języków i wreszcie innemu łaska tłumaczenia języków. Wszystko zaś sprawia jeden i ten sam Duch, udzielając każdemu tak, jak chce.

List do Rzymian

12,3-13

(...) Niech nikt nie ma o sobie wyższego mniemania, niż należy, lecz niech sądzi o sobie trzeźwo – według miary, jaką Bóg każdemu w wierze wyznaczył. Jak bowiem w jednym ciele mamy wiele członków, a nie wszystkie członki spełniają tę samą czynność – podobnie wszyscy razem tworzymy jedno ciało w Chrystusie, a każdy z osobna jesteśmy nawzajem dla siebie członkami.

- Mamy zaś według udzielonej nam łaski różne dary:
- bądź dar prorocstwa – [aby go stosować] zgodnie
- z wiarą; bądź to urząd diakona – dla wykonywania
- czynności diakońskich; bądź urząd nauczyciela –
- dla wypełniania czynności nauczycielskich; bądź
- dar upominania – dla karcenia. Kto zajmuje się
- rozdawaniem, [niech to czyni] ze szczodroblewością;
- kto jest przełożonym, [niech działa] z gorliwością; kto
- pełniuczynki miłosierdzia, [niech to czyni] ochoczo.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Dary duchowe

Talentami, które otrzymaliśmy od Boga, są dary duchowe, zdolności, zainteresowania. Są one wyrazem wielkiego zaufania Pana Boga do nas. Jezus pragnie, abyśmy je rozwijali, ale nie oczekuje od nas rzeczy niemożliwych. Ponieważ wszystkich dobrze zna, ofiarowuje każdemu to, co będziemy w stanie dobrze wykorzystać.

Bóg doskonale zna możliwości każdego człowieka i na tej podstawie udziela mu odpowiednich darów różnego rodzaju i różnej miary. Mogą być to uzdolnienia, środki finansowe, dary duchowe (np. modlitwa, pełnienie dzieł miłosierdzia, współczucie), posiadanie wiedzy o możliwości osiągnięcia zbawienia czy także miłość, która jest dana każdemu człowiekowi. Każdy z tych darów

jest ofiarowany człowiekowi po to, aby korzystając z nich, służył Bogu i innym ludziom. Tylko w taki sposób puści je w obieg i przyniesie odpowiednie zyski¹.

Dary duchowe św. Paweł określa terminem *charismata* lub *pneumatika*. Rzeczownik *charisma* pochodzi od słowa *charis* (łaska), które odnosi się do konkretnego znaku łaski. W takim właśnie znaczeniu stosuje je Paweł. *Pneumatika* wskazuje na dawcę darów, którym jest Duch Święty (*pneuma*). Jednakże wyrazem charakterystycznym dla tekstów Pawła jest słowo *charisma*. (...) Prawie połowa przypadków, w których Apostoł używa słowa *charisma*, dotyczy sposobu, w jaki Boża łaska ujawnia się wśród ludzi².

Do tego, aby człowiek był posłuszny natchnieniom, Duch Święty przygotowuje go, udzielając swoich darów. Święty Tomasz z Akwinu podaje, że „dary to pewne doskonałości człowieka, przysposabiające go do podążania za natchnieniem Ducha Świętego”.

■ Dary naturalne

Na stronie parp.gov.pl można przeczytać o mocnych stronach osobowości człowieka, które mają wpływ na sukces w biznesie. Bez względu na to, czy jest to firma usługowa, produkcyjna, zakład fryzjerski, produkcja okien, czy biuro rachunkowe, te cechy wspólne przedsiębiorcy to: zdecydowanie, konsekwencja, pracowitość, elastyczność, komunikatywność, umiejętność współdziałania, pomysłowość, inicjatywa, spostrzegawczość, zdolność przewidywania rozwoju sytuacji, zdolność do podejmowania skalkulowanego ryzyka.

Inne z talentów, których posiadaczem jest osoba prowadząca własną firmę, determinują, w jakim obszarze ona działa, np. w ochronie zdrowia, w edukacji, handlu, produkcji różnorodnych dóbr, projektowaniu, w takich, a nie innych usługach dla ludności itp. Jakie to talenty? Oto kilka z nich, zaczerpniętych z książki *Ty też to masz!* Elżbiety Krokosz³: Talent do doskonalenia procesów, empatia, inspirowanie innych, myślenie krytyczne, umiejętności techniczne, zdolność do ciągłego uczenia się, wyobraźnia przestrzenna, autoprezentacja, zdolności do języków obcych, zdolności muzyczne, artystyczne, umiejętność utrzymywania relacji, zmysł estetyczny itd. Autorka wskazuje, że praca zgodna z naszymi talentami jest pracą z pasją.

Wiemy już, że jesteśmy Bożą inwestycją, a Duch Święty złożył w nas depozyt w postaci darów-talentów, łask, charyzmatów, spodziewając się, że przyniesiemy „godziwy procent”. Aby tak było, kluczowe jest, aby poznać, które z talentów decydują o powodzeniu przedsięwzięcia, jakim jest własna firma, a które

¹ <https://gorki.michalici.pl/aktualnosc/parafii/dary-i-talenty> [dostęp dnia: 18.08.2023].

² B. Stypułkowska, *Dary i owoce Ducha Świętego*, rozdz. 3: *Charyzmaty*, s. 541-542, Częstochowa 2019 [PDF].

³ E. Krokosz, *Ty też to masz!*, 2021.

z talentów są „zakopane” i marnują się, zamiast być inwestowane i pomnażane dla dobra firmy.

Kluczowe pytania:

- Czy jesteś przedsiębiorcą, bo posłuchałeś natchnień Pana Boga? Jakie natchnienie Pana Boga spowodowało, że jesteś przedsiębiorcą?
- W jaki sposób obszar, rodzaj działalności, który prowadzisz, jest zgodny z charyzmatami, które otrzymałeś?
- Które dary, łaski, charyzmaty, którymi zostałeś obdarowany przez Boga, są pomocne w prowadzeniu firmy, zarządzaniu zespołem, relacjach biznesowych?
- Jak dary, łaski, charyzmaty, którymi zostałeś obdarowany przez Boga, „zakopałeś”? Jeśli tak, to dlaczego?

IV. Dyskusja

1. *Za co najczęściej Twoi klienci, współpracownicy wyrażają swoje uznanie, za co otrzymujesz podziękowania, jesteś doceniany?*
2. *Który z Twoich talentów przynosi Ci najwięcej dobra (jest najlepiej zainwestowany)? Podaj przykłady. Dzięki którym z Twoich talentów „świeci Twoje światło przed ludźmi, aby widzieli Twoje dobre uczynki i chwalili Ojca naszego, który jest w niebie” (Mt 5,16)?*
3. *Jakich innych talentów potrzebujesz? Jak chcesz je pozyskać: wewnątrz czy na zewnątrz organizacji?*

V. Rozwój osobisty

Definicja talentu wg Elżbiety Krokosz, autorki książki *Ty też to masz!*: „Talent to dar, z którym przychodzimy na świat i którego wykorzystanie daje nam poczucie szczęścia, a dzięki jego wykorzystaniu powodujemy, że świat staje się lepszy”.

Dyrektor Generalny Apple Tim Cook w kontekście pracy zgodnej ze swoimi talentami powiedział: „Będziesz pracować ciężiej, niż mógłbyś sobie wyobrazić, ale przyjdzie ci to z ogromną łatwością”.

Spójrz teraz szeroko na siebie w kontekście przedsięwzięcia/firmy, którym/ą zarządzasz i odpowiedz na pytania:

- Jaka jest misja/cel, który przyświeca istnieniu Twojego przedsiębiorstwa?
- Jakie talenty (dary, łaski, charyzmaty) pomagają Ci realizować misję/cel twojej firmy?
- Jakie talenty są kluczowe w kontekście bycia zarządcą powierzonych Ci zasobów (majątku, ludzi, *know-how*, finansów)?
- Co przemawia za tym, że posłuchałeś Bożych natchnień, prowadząc taką, a nie inną firmę, aby zestaw talentów, w które wyposażył Cię Duch Święty, przynosił obfity owoc, który podoba się Bogu? Co przemawia za tym, że tak nie jest?

Zadanie:

- ➔ Poszukiwanie zakopanych talentów to zadanie chwalebne, ale i trudne. Pomoże w tym książka o. Adama Szustaka *Wielka Ryba. Droga do odpowiedzialności – Lekcje Sary i Tobiasza*. Ułatwia odkrycie tego, kim jesteś i do czego zostałeś powołany.

VI. Dobre praktyki w biznesie

Temat talentów, mocnych i słabych stron jest obecnie bardzo popularny wśród rekruterów, specjalistów od zarządzania ludźmi w firmie, psychologów biznesu oraz mentorów pracujących z liderami.

Zawiązując spółkę można już na starcie sprawdzić, czy przyszli właściciele uzupełniają się w zakresie uzdolnień, umiejętności. Jest to też doskonałe narzędzie w przypadku już istniejących spółek, gdy zmienia się skład wspólników, czy to przez sprzedaż, czy w drodze sukcesji udziałów. Jeśli zarząd spółki zna swoje zasoby talentowe, to będzie świadomy, jakich talentów mu ubyło, a jakie pozyskał w osobie nowego udziałowca, czy członka zarządu. W ten prosty sposób można uniknąć wielu nieporozumień i nietrafionego delegowania zadań, czy odpowiedzialności. Należy pamiętać, że brakujące w organizacjach talenty można pozyskać na zewnątrz np. w postaci outsourcingu lub wewnątrz poprzez awans wewnętrzny kluczowego pracownika. Poznanie siebie nawzajem

(mocnych i słabych stron) zawsze poprawia współpracę i relacje, a w efekcie służy przedsiębiorstwu w wielu wymiarach (np. planowania rozwoju).

Zatrudniając pracownika, można maksymalnie ograniczyć ryzyko nieudanej rekrutacji, gdy dopasujemy talenty kandydata na pracownika do wymagań stanowiska pracy. Badanie odpowie nam, czy ktoś jest stworzony do pracy zespołowej, czy może do samodzielnej pracy specjalisty.

Zarówno szef, jak i pracownik, który „męczy się” w swojej pracy, jest ciągle jeszcze częstym zjawiskiem, a przecież tak łatwo można tego uniknąć. Jak? Należy skorzystać z tak popularnych obecnie badań, testów, kwestionariuszy, jak np. kwestionariusz talentów Gallupa czy badań behawioralnych, np. Extended DISC, który m.in. oferuje Raport „Mój styl zarządzania” dedykowany osobom na stanowiskach kierowniczych lub tym, co planują na nie przejść i chcą poznać swoje umiejętności menedżerskie oraz potencjał do bycia menedżerem. Instytut Gallupa wyróżnił **34 różne talenty i podzielił je w obszarach myślenia, działania, wpływania na innych i relacji**. Każdy człowiek ma „inny zestaw” talentów, których dynamika wzajemnie się przenika, czyniąc ludzi jedynymi w swoim rodzaju. Na całym świecie nie ma dwóch identycznych osób! Co ciekawe, talenty są **przyrodzone, niezmiennie w czasie, pożyteczne i rozłożone dość równomiernie w populacji**. To wzorce zachowań w myśleniu, działaniu i relacjach. Badań tego typu jest wiele. Warto zaufać tym, które posiadają wieloletnie doświadczenie. Warto też skorzystać z pomocy certyfikowanych trenerów tych metod badawczych.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

MARZEC

**Talenty w służbie
dobra wspólnego,
czyli rozlicz się z Panem**

Przypowieść o talentach inspirowuje:

Oto drugie dwa talenty zyskałem

(Mt 25,22)

Sługa z przypowieści, który otrzymał dwa talenty nie jest tym najhojniej obdarowanym. Otrzymał mniej niż pierwszy sługa, ale wykorzystał wszystko na miarę swoich możliwości. I on przyniósł stokrotny owoc. Przedsiębiorca jest powołany do wykorzystania danych mu możliwości, aby wzbogacać siebie, rodzinę i społeczność, w której żyje.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym⁴ nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

List do Efezjan

4,1-6

- Zachęcam was ja, więzień w Panu, abyście postępowali
- w sposób godny powołania, jakim zostaliście wezwani,
- z całą pokorą i cichością, z cierpliwością, znosząc
- siebie nawzajem w miłości. Usiłujcie zachować jedność
- Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój. Jedno jest Ciało
- i jeden Duch, bo też zostaliście wezwani do jednej
- nadziei, jaką daje wasze powołanie. Jeden jest Pan,
- jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec
- wszystkich, który [jest i działa] ponad wszystkimi,
- przez wszystkich i we wszystkich.

Psalm

1,1-6

- Szczęśliwy mąż,
- który nie idzie za radą występnych,
- nie wchodzi na drogę grzeszników
- i nie siada w kręgu szyderców,
- lecz ma upodobanie w Prawie Pana,
- nad Jego Prawem rozmyśla dniem i nocą.
- Jest on jak drzewo zasadzone nad płynącą wodą,
- które wydaje owoc w swoim czasie,
- a liście jego nie więdną;
- co uczyni, pomyślnie wypada.
- Nie tak z występnyimi, nie tak:
- są oni jak plewa, którą wiatr rozmiata.

- Toteż występni nie ostoją się na sądzie
- ani grzesznicy – w zgromadzeniu sprawiedliwych,
- bo Pan uznaje drogę sprawiedliwych,
- a droga występnych zaginie.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

■ „Owoce” jako motywy działalności przedsiębiorstw

Ogólnie rzecz biorąc, przedsiębiorstwa działają dla zysku i jest to naturalny aspekt biznesu. „Pieniądze są dobre” – jak często mawia ks. Wojciech Węgrzyński, autor książki *Bogaty katolik*, ale jeśli motywem działania jest realizacja osobistego powołania zgodnego z wolą Bożą, a zysk nie będzie nigdy celem samym w sobie. Jak czytamy w [Księdze Koheleta 5,9](#): „Kto kocha się w pieniądzach, pieniądzem się nie nasyci, a kto się kocha w zasobach, ten nie ma w nich pożytku”. Papież Jan Paweł II uważał, że „dążenie do zysku jest dążeniem uprawnionym”, ale „nie powinno być głównym, ani tym bardziej wyłącznym motywem działalności przedsiębiorcy”¹.

W historii każdego biznesu są okresy obfitowania i okresy kryzysu. Zawsze możemy wołać do Boga słowami Księgi Przysłów: „Nie dawaj mi bogactwa ni nędzy, żyw mnie chlebem niezbędnym, bym syty nie stał się niewiernym (...) lub z biedy nie począł kraść, imię mego Boga znieważać” ([Prz 30,8](#)). Kluczowe do

¹ Na audycji z biznesmenami, Watykan 26.04.2003 r., źródło: wiadomosci.wp.pl [dostęp dnia: 30.08.2023].

„przetrwania” okresów biedy i bogactwa są motywy ludzi biznesu, a szczególnie ich pragnienia, które można zawrzeć w pytaniach:

- Kiedy myślisz o największych sukcesach firmy, przypomnij sobie, komu je przypisałeś? Na czyją chwałę realizujesz swoje powołanie? Na swoją chwałę czy na chwałę Pana?
- O czym myślę, gdy pomnażam talenty? Co motywuje mnie do wysiłku? Czy rozwijam i pomnażam talenty dla zdobycia czegoś (uznania, poważania, bycia autorytetem) czy dla dobra wspólnego firmy, rodziny, małej ojczyzny?
- Na ile misja i cele firmy otworzyły mi przestrzeń do przekraczania siebie? Czy wyznaczając misję i cele firmy spodziewam się owoców na miarę możliwości Boga czy moich własnych?

W dzisiejszej lekturze listu do Efezjan, jak i we fragmencie psalmu znajdujemy wskazówki/drogowskazy, jak postępować, aby przynosić owoc obfity. Zwraca uwagę kontekst, który kładzie akcent na przedsiębiorczość jako jedność celów. Wspólnota ta składa się z wielu członków: pracowników, współpracujących członków rodziny, klientów, dostawców.

„Uczyńcie z waszych przedsiębiorstw prawdziwe wspólnoty ludzkie” – apelował Jan Paweł II, przemawiając do ludzi biznesu. W podsumowaniu encykliki *Laborem exercens* Jan Paweł II zaznacza, że starano się w niej uwydatnić to wszystko, co w ludzkiej pracy ma krzewić „godność ludzką, wspólnotę braterską i wolność”, a nie tylko „owoce naszej zapobiegliwości”.

Bardzo trafnie rolę przedsiębiorcy we wspólnocie ujął Adam Szromek w książce *Zarządzanie ewangeliczne*². Autor podkreśla, że przedsiębiorcy mają wspaniałą okazję do wykorzystywania owoców swojego talentu dla zdobywania skarbów w niebie (Mt 6,19-21) nie przez bogacenie się, lecz w kontekście wspólnotowym/społecznym w służbie innym, którzy otrzymali inne talenty. Wzajemna służba, poprzez różnorodność talentów ludzi, czyni wspólnotę pełną prawdziwych skarbów, którymi będzie można rozliczyć się w niebie, „gdzie ani mól, ani rdza nie niszczą i gdzie złodzieje nie włamują się” (Mt 6,20).

IV. Dyskusja w grupach

Jan Paweł II mówił: „Dobrze ukierunkowany rozwój ekonomiczny sprzyja pokojowemu współżyciu obywateli i pozwala im żyć zgodnie z wymogami ludzkiej godności”.

² A. Szromek, *Zarządzanie ewangeliczne*, dz. cyt.

1. *W jaki sposób dbasz o godność ludzi tworzących wspólnotę Twojej firmy w czasach obfitowania i w czasach kryzysu?*
2. *Przypomnij sobie gorsze i lepsze okresy w twojej firmie, patrząc z perspektywy czasu, który z nich przyniósł szczególnie dobre owoce dla waszej wspólnoty? Czy możesz w zgodzie z sobą powtórzyć za Świętym Pawłem: „Umiem cierpieć biedę, umiem i obfitować. Do wszystkich w ogóle warunków jestem zaprawiony: i być sytym, i głód cierpieć, obfitować i doznawać niedostatku. Wszystko mogę w Tym, który mnie umacnia” (Flp 4,12-13).*
3. *Kogo naśladujesz w drodze do doskonałości chrześcijańskiej na drodze swojego powołania? Podziel się ulubionym cytatem i/lub postacią, która Cię inspiruje?*

V. Rozwój osobisty

Wiemy już, jakie są nasze mocne strony, dary i talenty, ale co zrobić ze słabościami? Przecież każdy je ma. W naszej kulturze pełnej skłonności do oceniania siebie i innych wręcz skupiamy się na brakach i niedociągnięciach.

Jednym z największych mitów i przeszkód w rozwoju człowieka jest przekonanie, że przez naukę każdy może stać się kompetentny niemal w każdej dziedzinie oraz że największa przestrzeń do rozwoju każdej osoby to obszar jej słabości. W swojej książce *Teraz odkryj swoje silne strony* Marcus Buckingham i Donald Clifton udowadniają, że jest dokładnie odwrotnie.

Najlepiej zobrazuje to pewien eksperyment. Wzięła w nim udział grupa osób, która chciała nauczyć się szybkiego czytania. Podzielono ich na dwie grupy – pierwsza czytała średnio 60 słów na minutę, a druga 160 słów na minutę. Żadna z osób nie znała wcześniej metod szybkiego czytania. Po tygodniu nauki zbadano ich wyniki. Pierwsza grupa polepszyła swoją wydajność z 60 do 160 słów na minutę. O ile poprawiła się druga grupa – tych z natury czytających szybciej? Po kursie zaczęli czytać 2100 słów na minutę...³.

Najlepszym sposobem na zakopanie swoich talentów jest skupianie się na swoich słabych stronach, a przecież nie o to chodzi Panu Bogu.

³ <https://tlncglobal.com/pl/zostan-ekspertem-od-tego-co-w-tobie-najlepsze>.

„Myślenie głównie o brakach zamyka nam drogę do pełnej radości z tego, kim jesteśmy”⁴.

Co jeszcze przeszkadza w rozwijaniu talentów? Są to trzy pokusy człowieka biznesu – w rozdziale o tym właśnie tytule opisuje je niezwykle szczegółowo Adam Szromek w przytaczanej już tu książce. Na potrzeby tego opracowania można je nazwać: władza, która ogranicza ludzką wolność, pycha przejawiająca się w braku zaufania w Boże plany oraz chciwość wszelkich dóbr tego świata, zarówno duchowych, jak i materialnych.

Spójrz teraz szeroko na siebie w kontekście przedsięwzięcia/firmy, którą zarządzasz i odpowiedz na pytania:

- Sporządź krótkie rozliczenie: po jednej stronie zapisz, co dobrego otrzymałeś/otrzymałaś od Pana, a po drugiej, co Panu oddajesz. Jak myślisz, jaki procent dobra pomnożyłeś/pomnożyłaś?

Otrzymałem:	Oddałem:	% zwrotu

- Georges Clemenceau powiedział: „Cmentarze są pełne ludzi niezastąpionych”. Jak często czujesz pokusę bycia kimś wszystkowiedzącym i niezastąpionym? Czy znasz kogoś, kto rzeczywiście takim jest?
- Przypomnij sobie, czy zdarza Ci się zatracać przy jakiejś pracy tak, że zapominasz o otoczeniu, rodzinie, modlitwie? Czy panujesz nad tym, co szczególnie lubisz robić?
- „Mieć jest o tyle istotne, o ile wzbogaca twoje być” (Jan Paweł II). W jaki sposób dbasz o rozwój osobisty i duchowy siebie i współpracowników?
- Legenda Indian o dwóch wilkach: w naszym wnętrzu trwa walka dwóch sił: dobra i zła. Jest to konflikt pomiędzy naszą ciemniejszą (czarny wilk) i jaśniejszą, szlachetniejszą (biały wilk) stroną. Wygrywa ten wilk, którego karmisz. Z tego wniosek, że dobrze jest znać swoje słabości, ale żeby z nimi wygrać, lepiej skupić się na rozwijaniu w sobie tego, co dobre. Tym sposobem zagłodzimy złego wilka, zamiast się z nim szarpać.

⁴ I. Antosiewicz, *TalenTY. Odkryj, rozwiń, zbierz owoce*, Nowy Sącz 2023.

- Dopisz wyrazy opisujące wyrażenia przeciwstawne tak, aby tworzyły pary:

np. władza –	służba
pycha –	
zazdrość –	
hojność –	
wdzięczność –	
pokora –	
zaangażowanie –	
zaufanie –	
chciwość –	

- Jak ma na imię Twój biały wilk? Jak chcesz go karmić?...

Zadanie:

Proponujemy pogłębioną refleksję nt. otrzymanych talentów i ich owoców w oparciu o rachunek sumienia św. Ignacego. Ta prosta metoda codziennych praktyk rozeznawania pozwala zachować i rozwijać owoce codzienności. Cały rachunek trwa 15 minut (jak mówią jezuici, jest to „kwadrans szczerości z Bogiem”). Składa się z pięciu pytań, których treść dostosowana została do tematyki naszych rozważań o talentach i owocach.

1. Dziękować Bogu Panu naszemu za otrzymane talenty i oddać ich owoce. *Dziękować znaczy najpierw stawiać Boga na pierwszym miejscu.*
2. Prosić o łaskę poznania pokus zakopania talentu i zmarnowania łask. Przyzywać światła Ducha Świętego, aby zobaczyć siebie samego. *Prosić znaczy uświadamiać sobie, że przeciw złu potrzebuję pomocy Boga.*
3. Żądać od duszy swojej zdania sprawy z myśli, słów i czynów. *Dokonać „przeglądu” swojego postępowania od godziny wstania, przechodząc godzinę po godzinie lub jedną porę dnia po drugiej, najpierw co do myśli, potem co do słów i uczynków pod kątem wypełniania Bożej woli i osobistego powołania.*
4. Prosić Boga, Pana naszego, o przebaczenie. *Przepraszać za te sytuacje, w których sprzeniewierzyłem się Bożemu wezwaniu, nie zrobiłem tego, do czego mnie wzywał Pan. Przebaczać innym i prosić o przebaczenie, przebaczyć samemu sobie swoje ludzkie słabości i ograniczenia. Wzbudzić skruchę i żal, który winien być doświadczeniem przebaczącej Miłości, odnalezieniem się w ramionach Miłosiernego Ojca.*
5. Postanowić poprawę przy Jego łasce: jak przymnożyć Panu chwały, używając swoich talentów. *Uczynić konkretne pełne nadziei postanowienie poprawy najpierw w jednej drobnej rzeczy, pamiętając, że nie mogę zmienić wszystkiego. Co mogę zmienić?*⁵

VI. Dobre praktyki w biznesie

Wiele firm inwestując w badanie i rozwój świadomości mocnych stron, traktuje pracowników jako zespoły talentów. Tworzy się nawet talentowe mapy zespołów. Inne narzędzie pod nazwą *job crafting* pomaga dostosować zakres zadań na stanowisku pracy do talentów danego pracownika. W przypadku specjalistów jest to dość proste, ale w przypadku pracowników tzw. liniowych też możliwe, np. poprzez system wewnętrznego awansu czy angażowanie do zespołów problemowych.

⁵ <https://www.poznan-jezuici.pl/duchowosc-ignacjanska/ignacjanski-rachunek-sumienia/ignacjanski-rachunek-sumienia-sposob-odprawiania> [dostęp dnia: 30.03.2023].

Angażowanie ludzi do projektowania stanowisk pracy, pytanie o opinie, np. poprzez ankiety, pokazywanie, jak funkcjonuje w świecie końcowy produkt czy usługa firmy, zmieniając czyjeś życie na lepsze, łatwiejsze, zdrowsze daje poczucie sensu, poczucie jedności i wspólnoty. Wspólne akcje wolontaryjne, warsztaty zgodne z pasjami pracowników, wspólne działania na rzecz poprawy jakości środowiska czy edukacji zdrowotnej często są okazją do tego, aby talenty pracowników miały okazję się ujawnić i zrealizować.

Postrzeganie przedsiębiorstwa jako odpowiedzialnego społecznie (ang. CSR – Corporate Social Responsibility) może mieć wpływ na jego ogólny wizerunek, zdolność do pozyskiwania i utrzymywania pracowników, klientów, utrzymanie morale i produktywności osób pracujących, jak również na opinie inwestorów, sponsorów i społeczności finansowej, a także relacje z władzami lokalnymi i rządowymi, mediami, dostawcami, partnerami, klientami oraz społecznością, w której przedsiębiorstwo funkcjonuje. Efektywne wdrażanie standardów i narzędzi pozwalających na budowanie odpowiedzialnych polityk przedsiębiorstwa pozwala przede wszystkim na minimalizowanie szeregu ryzyk w codziennej działalności.

Z przeprowadzonych badań wynika ponadto, że firmy stosujące zasady CSR odnoszą liczne korzyści w porównaniu z pozostałymi przedsiębiorstwami. W społecznie odpowiedzialnych przedsiębiorstwach, które wykazują troskę o pracowników, zmniejszył się wskaźnik absencji i fluktuacji, a także odnotowano mniej zachowań nieetycznych. Inne badania dowodzą, że im słabiej przedsiębiorstwo dba o pracowników poprzez stosowanie sprawiedliwego i motywującego systemu wynagrodzeń czy możliwości rozwoju, tym więcej nadużyć finansowo-korupcyjnych oni przejawiają. Jeśli przedsiębiorstwo skupia się wyłącznie na maksymalizacji zysku, pracownicy przyjmują wówczas bierną postawę wobec swojego miejsca pracy⁶.

VII. Działaj

- ➞ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➞ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➞ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

⁶ *Przewodnik CSR po zrównoważonym i bezpiecznym środowisku pracy*, publikacja zbiorowa, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej 2021 [PDF].

KWIECIEŃ

Zarządca, czyli ktoś,
kto planuje większe zyski

Przypowieść o talentach inspiruje:

Poszedł, puścił je w obrót i zyskał

(Mt 25,16)

Jezus w przypowieści podkreśla aktywność dwóch sług. Pochwala, że jako zarządcy pomnożyli powierzone im bogactwo. Motywacja do większych zysków jest więc dobrą cechą przedsiębiorcy zarządzającego darami otrzymanymi od Boga. To naturalne wykorzystanie talentu przedsiębiorczości. Przedsiębiorca potrzebuje dużych zysków, żeby mógł czynić więcej dobrych dzieł.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Księga Rodzaju

41,38-49, 53-57;47,13-26

Rzekł więc faraon do swych dworzan: „Czyż będziemy mogli znaleźć podobnego mu człowieka, który miałby tak jak on ducha Bożego?” A potem faraon rzekł do Józefa: „Skoro Bóg dał ci poznać to wszystko, nie ma nikogo, kto by ci dorównał rozsądkiem i mądrością! Ty zatem będziesz nad moim dworem i twoim rozkazom będzie posłuszny cały mój naród. Jedyne godnością królewską będę cię przewyższał”. I powiedział faraon Józefowi: „Oto ustanawiam cię rządcą całego Egiptu!” Po czym faraon zdjął swój pierścień z palca i włożył go na palec Józefa, i kazał go oblec w szatę z najczystszeo lnu, apotem zawiesił mu na szyi złoty łańcuch. I kazał go obwozić na drugim swym wozie, a wołano przed nim: „Abrek!”

Faraon ustanawiając Józefa rządcą całego Egiptu, rzekł do niego: „Ja jestem faraonem, ale bez twej zgody nikt nie ośmieli się czegokolwiek przedsięwziąć w całym kraju egipskim”, i nadał Józefowi imię Safnat Paneach. Dał mu też za żonę Asenat, córkę kapłana z On, imieniem Poti Fera. I tak stał się Józef rządcą Egiptu. Józef miał lat trzydzieści, gdy stanął przed faraonem, królem egipskim.

Józef wyszedłszy od faraona, objeżdżał cały kraj. I gdy ziemia rodziła przez siedem lat w wielkiej obfitości,

- gromadził wszelką żywność w tych siedmiu latach
- [urodzaju], które nastąpiły w Egipcie, i składał ją
- w miastach; w każdym mieście gromadził żywność
- z pól okolicznych. Nagromadził więc Józef tyle zboża,
- ile jest piasku morskiego; takie mnóstwo, że już
- przestano mierzyć, bo nie można było zmierzyć.
-
- Józef wykupił więc wszystkie grunty w Egipcie dla
- faraona; każdy bowiem Egipcjanin sprzedał swe pole,
- gdyż głód był coraz większy. Tak więc ziemia stała się
- własnością faraona.
-

II. Dzielenie się słowem

- ➡ Kilka minut refleksji.
- ➡ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Zarządzanie, czyli nieograniczone i skuteczne działanie rządcy na rzecz właściciela

1. Aby być wiernymi zarządcami zgodnie ze swoim powołaniem, biznesmeni muszą kształtować się w kulturze religijności, ukazującej im możliwości i obietnicę dobra, które mogą i powinni czynić – dobra, które ich szczególnie wyróżnia. Rodzina, Kościół i szkoła to instytucje kluczowe w tym procesie formacji¹.
2. Człowiek od początku swojego zaistnienia na ziemi otrzymał od Stwórcy zadanie zarządzania wszelkimi zasobami planety. „Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam. Niech panuje nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym, nad bydłem, nad ziemią i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi!” (Rdz 1,26). Te prawdy opisuje też *Katechizm Kościoła katolickiego*, nr 2402-2406.
3. Pojęcie zarządzania można różnie definiować w zależności od tego, co za najważniejsze uważa się w zarządzaniu, jednak przy spełnianiu poniżej podanych warunków.
 - Zarządzanie jest profesjonalnym działaniem kierowniczym, w którym źródłem władzy kierującego nad kierowanymi jest własność zasobów lub prawo do reprezentowania tej własności przez kierującego.
 - Jest procesem dokonującym się w organizacji (instytucji), niezależnie od jej formy prawnej, wielkości, struktury przestrzennej i rodzaju działalności, która ma spajający ją wspólny cel (e).
 - Zarządzana organizacja posiada niezbędne zasoby ludzkie, materialne i niematerialne, które są wykorzystywane do osiągania celów organizacji.
 - Organ zarządzający organizacją (organ władzy) przez realizację funkcji kierowniczych ma wpływ na jej funkcjonowanie i rozwój. Nie można mówić o zarządzaniu organizacją, gdy jej organ kierowniczy nie ma istotnego wpływu na bieżącą i przyszłą jej działalność.

¹ Papieska Rada Iustitia et Pax, *Powołanie lidera biznesu. Refleksja*, 2012, nr 83, s. 60.

„Zarządzanie jest działaniem organu zarządzającego skierowanym do innych ludzi, aby realizowali oni działania zgodnie z jego wolą”².

4. Kodeks cywilny definiuje wyłączność właściciela do zarządzania własnością choć „w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego”.

W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą³.

5. Firmy zarządzane przez założycieli-właścicieli osiągają lepsze wyniki. Każda firma, aby odnieść sukces, musi się rozwijać z zyskiem. Jednak tylko jedna na dziewięć firm utrzymuje rentowny wzrost przez 10 lat lub dłużej. 85% przeszkód rozwojowych ma charakter wewnętrzny. Paradoksem wzrostu jest to, że wzrost tworzy złożoność, a złożoność zabija wzrost. Jest to jednak możliwe do uniknięcia, bo przewidywalne niezależnie od miejsca na drodze rozwoju. Większość szybko rozwijających się firm toczy wojnę ze swoją branżą w imieniu niedostatecznie obsługiwanych klientów.
 - To **powstańcy**, którzy mają odważną misję służenia klientom lepiej niż ktokolwiek inny.
 - Z tego powodu mają **obsesję na punkcie linii frontu**.
 - Firmy te charakteryzują się **silnym nastawieniem właściciela**. Nienawidzą złożoności i pilną finansów.

Są to elementy tego, co nazywamy **Mentalnością Założyciela**[®]. Najbardziej zrównoważone i dochodowe firmy pielęgnują i utrzymują te wszystkie cechy⁴.

² S. Sudoł, *Ewolucja nauk ekonomicznych. Jedność a różnorodność, relacje do innych nauk, problemy klasyfikacyjne; Nauki o zarządzaniu. Pojęcie zarządzania, zakres i granice nauk o zarządzaniu, ich miejsce w klasyfikacji nauk oraz subdyscypliny*, Polska Akademia Nauk 2019, s. 99-110.

³ Kodeks cywilny, art. 140. *Prawo własności*.

⁴ Ch. Zook, J. Allen, *Mentalność założyciela jako podstawa sukcesu firmy; The Founder's Mentality: How to Overcome the Predictable Crises of Growth*.

6. Katolik jest zarządcą własności powierzonej mu przez Stwórcę, zatem powinien być wpatrzony nieustannie w niebo. Chrystus zachęca do zmiany myślenia, aby nie skupiać się na zbytnej trosce o własności ziemskie, ale aby skoncentrować się na gromadzeniu skarbów w niebie.

Nie gromadźcie sobie skarbów na ziemi, gdzie mól i rdza niszczą i gdzie złodzieje włamują się, i kradną. Gromadźcie sobie skarby w niebie, gdzie ani mól, ani rdza nie niszczą i gdzie złodzieje nie włamują się, i nie kradną. Bo gdzie jest twój skarb, tam będzie i serce twoje. (Mt 6,19-21)

Człowiek bowiem w swojej niedoskonałości łatwo zapomina o Bogu, gdy umysł jest zajęty sprawami ziemskimi, myśleniem o pomnażaniu i gromadzeniu tego, co posiada. Samo posiadanie staje się często celem życia i bożkiem.

Nikt nie może dwom panom służyć. Bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo z jednym będzie trzymał, a drugim wzgardzi. Nie możecie służyć Bogu i Mamonie. (Mt 6,24)

Przywiązanie do dóbr ziemskich utrudnia relację z Bogiem, współdziałanie z łaską Bożą, a w konsekwencji oddala od Boga, sprzyja grzechowi, utrudnia wejście do królestwa niebieskiego.

Zaprawdę, powiadam wam: Bogaty z trudnością wejdzie do królestwa niebieskiego, Jeszcze raz wam powiadam: Łatwiej jest wielbłądowi przejść przez ucho igielne niż bogatemu wejść do królestwa niebieskiego. (Mt19,23-24)

Nie oznacza to, że bogaty nie wejdzie do królestwa, bo choć „z trudnością”, to jednak wejdzie.

Dlatego chrześcijanin ma oderwać się od przywiązania do dóbr ziemskich i koncentrować się na przyszłości nieba. Pisze o tym w Liście do Kolosan św. Paweł:

Jeśliście więc razem z Chrystusem powstali z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus, zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. (Kol 3,1-2)

Wpatwienie w niebo nie jest zachętą do bezczynności. Jest przestrogą przed zbytym zaprzątaniem całego umysłu tylko sprawami ubrania i jedzenia, a zarazem przypomnieniem, by ludzka praca łączyła się zawsze z wiarą w nieskończoną dobroć Boga.

7. Planowanie jest nieodzownym elementem zarządzania.

Bo któż z was, chcąc zbudować wieżę, nie usiądzie wpierw i nie oblicza wydatków, czy ma na wykończenie? Inaczej, gdyby założył fundament, a nie zdołałby wykończyć, wszyscy, patrząc na to, zaczęliby drwić z niego: „Ten człowiek zaczął budować, a nie zdołał wykończyć”.

Albo który król, mając wyruszyć, aby stoczyć bitwę z drugim królem, nie usiądzie wpiery i nie rozważy, czy w dziesięć tysięcy ludzi może stawić czoło temu, który z dwudziestoma tysiącami nadciąga przeciw niemu? Jeśli nie, wyprawia poselstwo, gdy tamten jest jeszcze daleko, i prosi o warunki pokoju.
(Łk 14,28-32)

Jednak i w planowaniu należy pamiętać o nadrzędności spraw Bożych nad ziemskimi. Bóg bowiem tym, którzy Go miłują i u których jest On na pierwszym miejscu, błogosławi.

Jeżeli Pan domu nie zbuduje,
na próżno się trują ci, którzy go wznoszą.
Jeżeli Pan miasta nie ustrzeże,
strażnik czuwa daremnie.
Daremny jest dla was
wstawać przed świtem,
wysiadywać do późna –
dla was, którzy jecie chleb zapracowany ciężko;
tyle daje On i we śnie tym, których miłuje.
(Ps 127,1-2)

IV. Dyskusja

1. *Czy będąc właścicielem przedsiębiorstwa i dóbr własnych, da się myśleć, że jest się zarządcą dóbr otrzymanych od Boga? Czy takie myślenie jest możliwe, łatwe?*
2. *Jaki jest cel posiadania przedsiębiorstwa, zarządzania nim, rozwoju, zysków u przedsiębiorcy katolika?*
3. *Czy planowanie rzeczywiście prowadzi do lepszych wyników firmy? Jak weryfikować wyniki planowanych działań? Jak korygować plany wobec zaskakujących zdarzeń?*

V. Rozwój osobisty

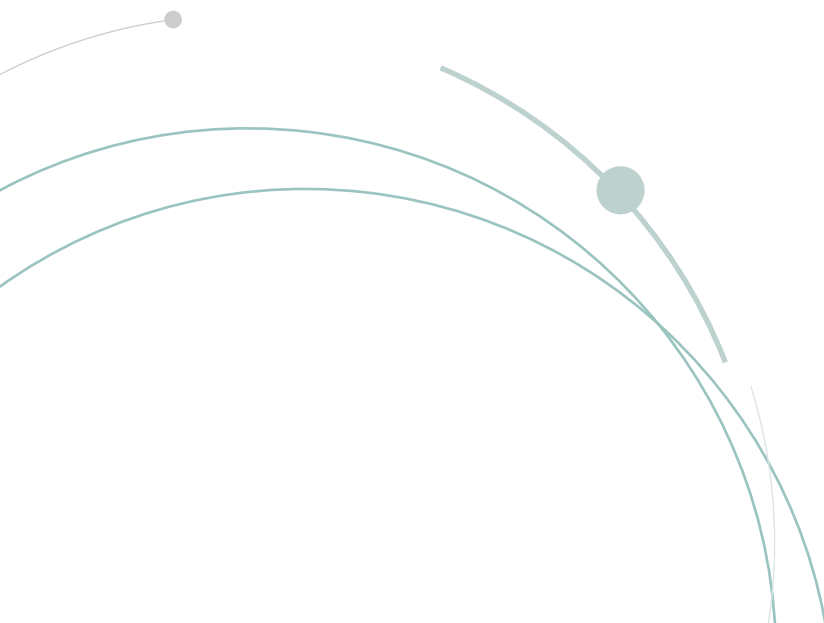
- ➔ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: Najwyższym dobrem bojaźń Pańska (**Syr 40,18-27**), Rządzenie (**Syr 10,1-5**)
- ➔ Przeczytaj Psalmy: **Ps 67** O błogosławieństwo na trud apostołski, **Ps 121** Bóg czuwa nad nami, **Ps 138** Dziękczynienie
 - Czy o moje życie doczesne i majątek ziemski, w tym moje udziały w firmie, nie troszczę się zbyt, czyli bardziej niż o moje życie wieczne i skarb w niebie?
 - Czy pielęgnuję i rozwijam w sobie Mentalność Założyciela®, aby firma odnosiła sukces: rozwijała się, wzrastała z zyskiem?
 - Czy jako właściciel i organ zarządzający podejmuję świadomie działania skierowane do innych ludzi, aby realizowali oni działania zgodnie z moją wolą? Czy zarządzam firmą?
 - Czy w zakresie planowania działań firmy i weryfikacji planów działam systematycznie i skutecznie?

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Przekazywać jak najwięcej kompetencji sprawdzonym współpracownikom.
- ➔ Planować, weryfikować plany i rozliczać systematycznie i skutecznie.
- ➔ Prowadzić firmę drogą zrównoważonego i dochodowego rozwoju – Mentalnością Założyciela®.
- ➔ Nadzorować i rozliczać działania zarządu przez osoby niezaangażowane w firmę, czyli obiektywne.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

MAJ

**Przywództwo,
czyli sukces
zaangażowania zespołu**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Przekazał im swój majątek

(Mt 25,14)

Właściciel majątku ukazany w przypowieści nie boi się zaangażować do współpracy doświadczonych ludzi. Znał ich charakter, zdolności i doświadczenie. Po powrocie z podróży podsumowuje efekty pracy powołanego zespołu. Przywództwo pozwala rozwijać talenty zarówno przywódcy, jak i zespołowi. Pomnożone talenty umożliwiają przedsiębiorcy obficie owocować dobrymi produktami i czynami.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Mateusza

16,13-26

Gdy Jezus przyszedł w okolice Cezarei Filipowej, pytał swych uczniów: „Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego?” A oni odpowiedzieli: „Jedni za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego z proroków”. Jezus zapytał ich: „A wy za kogo Mnie uważacie?” Odpowiedział Szymon Piotr: „Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego”. Na to Jezus mu rzekł: „Błogosławiony jesteś, Szymonie, synu Jony. Albowiem nie objawiły ci tego ciało ikrew, lecz Ojciec mój, który jest w niebie. Otóż i Ja tobie powiadam: Ty jesteś Piotr [czyli Skala], i na tej Skale zbuduję Kościół mój, a bramy piekielne go nie przemogą. I tobie dam klucze królestwa niebieskiego; cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie, acorozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie”. Wtedy surowo zabronił uczniom, aby nikomu nie mówili, że On jest Mesjaszem.

Odtąd zaczął Jezus wskazywać swoim uczniom na to, że musi iść do Jerozolimy i wiele cierpieć od starszych i arcykapłanów, i uczonych w Piśmie; że będzie zabity i trzeciego dnia zmartwychwstanie. A Piotr wziął Go na bok i począł robić Mu wyrzuty: „Panie, niech Cię Bóg broni! Nie przyjdzie to nigdy na Ciebie”. Lecz On odwrócił się i rzekł do Piotra: „Zejdź Mi z oczu,

- szatanie! Jesteś Mi zawadą, bo myślisz nie na sposób
- Boży, lecz na ludzki”.
-
- Wtedy Jezus rzekł do swoich uczniów: „Jeśli kto chce
- pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech
- weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce
- zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie
- z mego powodu, znajdzie je. Cóż bowiem za korzyść
- odniesie człowiek, choćby cały świat zyskał, a na swej
- duszy szkodę poniósł? Albo co da człowiek w zamian
- za swoją duszę?”

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Przywództwo służebne najtrudniejszym zadaniem człowieka

Ze *Słownika Języka Polskiego PWN*:

lider, leader – potocznie: osoba przewodząca innym; dowódca, przywódca, wódz
przywódca – osoba przewodząca innym; dowódca; wódz

1. Prawdziwy przywódca buduje zespół, cały swój czas poświęca wartościom, w które wierzy, oddaje życie za te wartości, doświadcza samotności.

Przywództwo w duchu służby różni się *od autorytarnego sprawowania władzy*, jakże rozpowszechnionego w organizacjach biznesowych. Odróżnia ono dyrektorów chrześcijańskich i środowiska pracy, które tacy ludzie starają się rozwijać. *Poprzez takie* właśnie wypełnianie swoich obowiązków zawodowych, rozwijanie prawdziwego przywództwa służebnego chętnie dzielą się swoimi umiejętnościami i kompetencjami. Poprzez – w przenośni – „obmywanie stóp swoich współpracowników” liderzy biznesu pełniej realizują *swoje szlachetne powołanie*¹.

2. Przywódca buduje zespół

Skuteczni, nowocześni szefowie, nie powinni pchać ludzi przed sobą, ale umieć sprawić, by ci chcieli podążyć za nimi, dzieląc się umiejętnościami. Wśród 10 uniwersalnych przykazań dla współczesnych menedżerów wymienia się szacunek dla innych oraz „mentalność dostatku”, która odzwierciedla zasadę, że **miarą wartości menedżera są nie tylko jego własne osiągnięcia, ale także jego ludzi**. (Wojciech Szewczykowski)

Siła zespołu tkwi w bogactwie różnorodności kompetencji i doświadczeniach jego członków.

3. Lider musi być elastyczny

Zmienność regulacji prawnych, turbulentne otoczenie, przemiany społeczne i gospodarcze, transformacja cyfrowa, wszechobecna globalizacja zmieniają rzeczywistość biznesową każdego dnia. Wielokulturowość zespołów pracowniczych, pojawiające się ogólnoswiatowe kryzysy społeczne, gospodarcze, finansowe stawiają lidera w obliczu wyzwań, dla których nie ma gotowych, wypracowanych strategii działania. Wojny, terroryzm oraz związane z nimi kryzysy emigracyjne, zagrożenia epidemiczne mogą skutkować utratą poczucia bezpieczeństwa i pojawianiem się kryzysów egzystencjalnych. Różnice pokoleniowe i wynikające z nich rozbieżne systemy wartości dodają do wyzwań liderów dodatkowy obszar, któremu muszą stawić czoła. Złożoność i duża dynamika zmienności sytuacji przywódczych wymusza na liderach dużą elastyczność sposobów działania i wykazania się zwinnością w stosowaniu zróżnicowanych modeli przywództwa, adekwatnych do pojawiających się czynników sytuacyjnych².

¹ Papieska Rada Iustitia et Pax, *Powołanie lidera biznesu. Refleksja*, 2012, pkt 13, s. 18.

² B. Grześ, *Kluczowe kompetencje liderów w organizacjach XXI wieku*, WSB Warszawa, „Management and Quality” 2022, nr 4.

4. Mięśnie, umysł, serce

Aby kształcić ludzi, którzy sprostają wyzwaniom XXI wieku należy położyć nacisk na kluczowe kompetencje, na syntetyzowanie i analizowanie informacji, oraz umiejętność krytycznego spojrzenia już podczas procesu edukacji uniwersyteckiej. „W przeszłości w pracy liczyły się mięśnie, teraz liczy się umysł, w przyszłości liczyć się będzie serce”³.

5. Szybka ocena zdolności przywódczych

Ocena przywództwa to spojrzenie na wyniki zespołu prowadzonego przez lidera, czyli spojrzenie na zdolności przywódcy do zarządzania. Zły szef to jeden z kluczowych powodów odchodzenia fachowców z pracy. Z kolei dobry potrafi sprawić, że jego zespół przenosi góry. Łatwiej przeprowadzić weryfikację zdolności przywódczych w niepewnych czasach.

6. Cechy przywódcy/lidera

- entuzjazm, integralność, wytrzymałość, uczciwość, ciepło, życzliwość, pewność siebie⁴;
- znakomity słuchacz, zachęcający, komunikatywny, odważny, z poczuciem humoru, współodczuwający, zdecydowany, odpowiedzialny, skromny, dzielący się władzą⁵.

7. Działania przywódcze, kluczowe obszary przywódcy/lidera

- Trzy najważniejsze obszary, w ramach których każdy przywódca powinien podejmować działania:
 - związane z zadaniem;
 - związane z potrzebami grupy;
 - związane z potrzebami jednostek⁶.
- 16 obszarów pogrupowanych na 4 kluczowe strony przywództwa:
 - Ludzka strona przywództwa: inteligencja emocjonalna, odpowiedzialność, szacunek, zaufanie.
 - Techniczna strona przywództwa: nowe media, zarządzanie innowacją, zarządzanie danymi, bezpieczeństwo.
 - Strategiczna strona przywództwa: planowanie i organizacja, realizacja celów, zarządzanie zmianą, zarządzanie wiedzą.

³ B. Grześ, *2019 Deloitte Global Human Capital Trends*, „Management and Quality” 2022, nr 4.

⁴ J. Adair, *How to Grow Leaders: The Seven Key Principles of Effective Development*, London 2009.

⁵ D. Goleman, *Inteligencja społeczna*, Poznań 2007, s. 332.

⁶ J. Adair, *How to Grow Leaders: The Seven Key Principles of Effective Development*, dz. cyt.

- ▶ Operacyjna strona przywództwa: strategia, partnerstwo, globalne spojrzenie, podejmowanie decyzji⁷.

8. Wyzwania liderów XXI wieku

- Tempo zmian wymaga, aby liderzy ściślej ze sobą współpracowali, aby być w stanie wymyślić zintegrowane rozwiązania w szybko zmieniającym się środowisku.
- Zmiany demograficzne oraz zmieniające się oczekiwania pracowników, zwłaszcza pokolenia milenialsów, stawiają organizacje przed wyzwaniem, aby skupiać się nie tylko na zyskach, ale również na głębszym celu ich działania.
- Tempo zmian wymaga od organizacji, aby nadawać sens, przewodzić, zwiększać swoje możliwości, aby osiągać i przekraczać cele finansowe.
- Zmieniające się oczekiwania klientów skłaniają organizacje do tworzenia czysto ludzkich doświadczeń, które kreują swojego rodzaju osobiste połączenie z klientem poza produktem czy marką.
- Ciągły napływ nowych technologii oznacza, że organizacje muszą mieć możliwość działać i przewodzić w środowisku ciągłych innowacji tam, gdzie jutro jest niepewne.
- Szybkie tempo zmian w różnych branżach zmusza organizacje do innowacji i nieustannej poprawy działań.
- Zmiany wymuszają na organizacjach, aby docierały do bardziej zróżnicowanego grona pracowników, wspierały rozwój i uczenie się przez całe życie oraz sens wykonywanej pracy.
- Napływ nowych technologii wymaga, aby liderzy byli na bieżąco z nową technologią, niezależnie od ich aktualnej pozycji.
- Zmieniające się oczekiwania klientów wymuszają większą koncentrację na kwestiach ryzyka i jakości, a każdy nawet najmniejszy problem może istotnie obniżyć wartość marki organizacji⁸

9. Doświadczenia przywódców:

- doświadczenie własnego ograniczenia oraz braku panowania nad rzeczywistością;
- spotkania z ludźmi (kontakty z nimi winny być jego żywiołem);
- miłość do powierzonych mu ludzi;
- samotność⁹.

⁷ B. Grześ, *Kluczowe kompetencje liderów w organizacjach XXI wieku*, dz. cyt.

⁸ B. Grześ, *2019 Deloitte Global Human Capital Trends*, dz. cyt.

⁹ o. W. Zatorski, *Lider – podstawy duchowości lidera, Etyka i duchowość pracodawcy XXI wieku*, <https://duszpasterstwotalent.pl/duchowosc-lidera> [dostęp dnia: 11.09.2023]

IV. Dyskusja w grupach

1. *Jakie trzy cechy u przywódcy uważasz za najważniejsze w swojej firmie i dlaczego?*
2. *Czy najważniejsze cechy lidera to talenty wrodzone czy też mogą być wyuczone, wypracowane? Czy jakieś cechy znajdujesz aktualnie w sobie?*
3. *Jakie kompetencje i doświadczenie zespołu są istotne w Twojej firmie?*
4. *Czy udało Ci się zbudować zespół współpracowników, który ma bogactwo kompetencyjne i doświadczeniowe?*

V. Rozwój osobisty

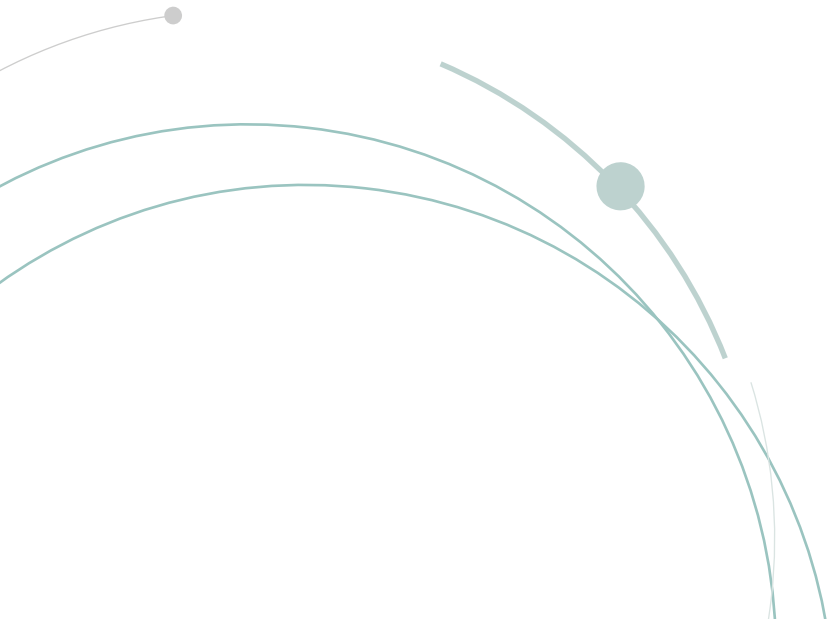
- ➡ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: Należy mądrze przewidywać (18,19-29), Opanowanie siebie samego (18,30-33)
- ➡ Przeczytaj Psalm: **Ps 5** Modlitwa poranna o utrzymanie się na drodze Bożej, **Ps 101** Wzorowy władca, **Ps 91** O Bożej opiece
 - Jakie cechy dobrego przywódcy już posiadam (talenty i wypracowane), a jakie muszę jeszcze wypracować?
 - Ja służę innym czy inni mi służą?
 - Doskonalenie siebie, dbanie o siebie (ducha, umysł, ciało) nieustannie, systematycznie. Ćwiczenie się w nieustannej modlitwie, czytanie Pisma Świętego, medytacja, szkolenia biznesowe, sport, hobby, zdrowe odżywianie, sen.

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Inspirować i motywować zespół współpracowników.
- ➔ Zauważać najdrobniejsze sukcesy zespołu i indywidualnych współpracowników.
- ➔ Gdy jest to konieczne, kazać współpracowników, a nawet rozstawać się z nimi.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

CZERWIEC

**Współpracownicy,
czyli delegowanie
wybranym**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Nad wieloma cię postawię

(Mt 25,21)

Przypowieść o talentach pokazuje, jak wiele zależy od współpracowników. Dwaj słudzy okazali się tymi, którzy przynieśli materialny sukces właścicielowi. Dobre współdziałanie kilku osób przyniosło korzyść wszystkim uczestnikom procesu. Jak stwierdza watykański dokument *Powołanie lidera biznesu*: „Obdarzeni zaufaniem, wyszkoleni i doświadczeni pracownicy niższych szczebli, znający dokładnie zakres swoich obowiązków i mający swobodę podejmowania decyzji, mogą w pełni wykorzystywać swoją wolność i inteligencję. Tym samym umożliwia im się rozwój jako ludziom – są oni faktycznie «współprzedsiębiorcami»” (nr 50).

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Dzieje Apostolskie

1,10-26

Kiedy uporczywie wpatrywali się w Niego, jak wstępował do nieba, przystąpili do nich dwaj mężowie w białych szatach. I rzekli: „Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie i wpatrujecie się w niebo? Ten Jezus, wzięty od was do nieba, przyjdzie tak samo, jak widzieliście Go wstępującego do nieba”.

Wtedy wrócili do Jerozolimy z góry, zwanej Oliwną, która leży blisko Jerozolimy, w odległości drogi szabatowej. Przybywszy tam, weszli do sali na górze i przebywali w niej: Piotr i Jan, Jakub i Andrzej, Filip i Tomasz, Bartłomiej i Mateusz, Jakub, syn Alfeusza, i Szymon Gorliwy, i Juda, [brat] Jakuba. Wszyscy oni trwali jednomyślnie na modlitwie razem z niewiastami, Maryją, Matką Jezusa, i braćmi Jego.

Wtedy Piotr w obecności braci, a zebrało się razem około stu dwudziestu osób, tak przemówił: „Bracia, musiało wypełnić się słowo Pisma, które Duch Święty zapowiedział przez usta Dawida o Judaszu. On to wskazał drogę tym, którzy pojмали Jezusa, bo on zaliczał się do nas i miał udział w naszym posługiwaniu. Za pieniądze, niegodziwie zdobyte, nabył ziemię i spadłszy głową na dół, pękł na pół i wypłynęły wszystkie jego wnętrzności. Rozniosło się to wśród wszystkich mieszkańców Jerozolimy,

tak że nazwano ową rolę w ich języku Hakeldamach, to znaczy: Pole Krwi. Napisano bowiem w Księdze Psalmów:

Niech opustoszeje dom jego
i niech nikt w nim nie mieszka!
A urząd jego niech inny obejmie!

Trzeba więc, aby jeden z tych, którzy towarzyszyli nam przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał z nami, począwszy od chrztu Janowego aż do dnia, w którym został wzięty od nas do nieba, stał się razem z nami świadkiem Jego zmartwychwstania”.

Postawiono dwóch: Józefa, zwanego Barsabą, z przydomkiem Justus, i Macieja. I tak się pomodlili: „Ty, Panie, znasz serca wszystkich, wskaż z tych dwóch jednego, którego wybrałeś, by zajął miejsce w tym posługiwaniu i w apostołstwie, któremu sprzeniewierzył się Judasz, aby pójść swoją drogą”. I dali im losy, a los padł na Macieja. I został dołączony do jedenastu apostołów.

II. Dzielenie się słowem

- ➞ Kilka minut refleksji.
- ➞ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Zaangażowanie zespołu w działanie

1. „Obdarzeni zaufaniem, wyszkoleni i doświadczeni pracownicy niższych szczebli, znający dokładnie zakres swoich obowiązków i mający swobodę *podejmowania decyzji*, mogą *w pełni* wykorzystywać *swoją* wolność i *inteligencję*. *Tym samym* umożliwia im się rozwój jako ludziom – są *oni faktycznie* «współprzedsiębiorcami»¹.
2. Właściwie wybrani i zadbani pracownicy sami (za) dbają o firmę również pod nieobecność właściciela.

Współpracownicy powinni czuć dumę i radość z pracy w firmie, nawet jeśli zdarzy się, że są przemęczeni pracą. Zadowolenie z tego, co zdziałali, powinno przysłonić zmęczenie. Tak się dzieje, gdy ich praca ma sens i przynosi dobre owoce:

Apostołowie zebrali się u Jezusa i opowiedzieli Mu wszystko, co zdziałali i czego nauczali.

Produkty i usługi powinny być takie, żeby o relacjach pracowników z klientami oraz o liczbie klientów można było powiedzieć:

Tak wielu bowiem przychodziło i odchodziło, że nawet na posiłek nie mieli czasu.

Zespół firmy powinien nabyć zdolność do samoorganizacji (w tym uzupełnienia braków kadrowych) i przejęcia zarządzania po odejściu przywódcy (sukcesja), czy to planowanym, czy niespodziewanym.

Trzeba więc, aby jeden z tych, którzy towarzyszyli nam przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał z nami, począwszy od chrztu Janowego aż do dnia, w którym został wzięty od nas do nieba, stał się razem z nami świadkiem Jego zmartwychwstania.

Warto, aby jedna osoba z zespołu była liderem grupy i przejmowała obowiązki, gdy przywódca zabraknie.

¹ Papieška Rada Iustitia et Pax, *Powołanie lidera biznesu. Refleksja*, 2012, nr 50, s. 41.

3. Wybór właściwy (ostateczny) współpracownika i nawiązanie współpracy, powinny nastąpić po sprawdzeniu człowieka w małej rzeczy (okres próby).

Dobrze słuگو dobry i wierny (wierzący, godny zaufania, ufający). Byłeś wierny w rzeczach małych (w tym, co małe), ustanowię cię nad wieloma; wejdź do radości swego pana. [\(Mt 25,21 i 23\)](#)

Współpracownik w swojej wolności może okazać się albo „dobry i wierny”, albo „zły i gnuśny”, choćby nie wiadomo, jak wielkim został obdarzony zaufaniem. Podobnie jak przyjacielem nie staje się od razu człowiek człowiekowi, ale dopiero po wypróbowaniu w sytuacjach trudnych. Warto czerpać tu z mądrości Syracha [\(zob. Syr 6,5-16\)](#).

4. Prawdziwie dobre rzeczy powstają we wspólnocie, w pokorze i w imię Jezusa w zgodnym działaniu zespołu.

Dalej, zaprawdę, powiadam wam: Jeśli dwaj z was na ziemi zgodnie o coś prosić będą, to wszystkiego użyczą im mój Ojciec, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem wśród nich. [\(Mt 18,19-20\)](#)

5. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez jedną osobę jest ogromnie ciężkim wyzwaniem. Podobnie jak życie człowieka bez choćby najmniejszej wspólnoty jest praktycznie niemożliwe, bo człowiek jest istotą społeczną.

Człowiek nie jest stworzony, by żyć samotnie. Rodzi się i dorasta w rodzinie, aby później włączyć się swoją pracą w życie społeczne. Od dnia narodzin jest zatem włączony w różne tradycje, przejmując od nich nie tylko język i formację kulturową, ale także liczne prawdy, w które wierzy niejako instynktownie².

Pierwszą wzmiankę o powołaniu człowieka do wspólnoty mamy już na początku Biblii:

Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam, uczynię mu zatem odpowiednią dla niego pomoc. [\(Rdz 2,20\)](#)

Pozornie temat dotyczy mężczyzn, którzy ze swojej natury są samotnikami. Jednak kobieta w przeciwieństwie do mężczyzny została stworzona, gdy mężczyzna już istniał, a zatem ona znacznie bardziej potrzebuje relacji i nie powinna funkcjonować samotnie.

Warto w firmie mieć zespół, a nowe pomysły realizować również z innymi przedsiębiorcami, współdziałać, tworzyć spółki, konsorcja, grupy współpracy

² Jan Paweł II, encyklika *Fides et ratio*, 31.

itp. Ważne jest, żeby tworzyć je zawsze w oparciu o przepisy prawa, które są tworzone po to, aby w przypadku rozwiązania czy upadłości, strony rozstały się, ponosząc jak najmniejsze szkody osobiste (zdrowotne, finansowe, duchowe itp.). Pozornie rozstanie wydaje się być łatwym nawet wtedy, gdy nie istnieje żadna oficjalna umowa współpracy pomiędzy osobami wierzącymi, jednak doświadczenie uczy, że wiara czy też niewiara traci mocno na znaczeniu, gdy w grę wchodzi odpowiedzialność finansowa, karna czy inna, gdy zagrożone jest bezpieczeństwo własne lub rodziny. Teoretycznie znamy słowa:

Uważajcie, aby nikt nie odplącał złem za złe, zawsze usiłujcie czynić dobrze sobie nawzajem i wobec wszystkich! Zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie! W każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was. Ducha nie gaście, proroctwa nie lekceważcie! Wszystko badajcie, a co szlachetne – zachowujcie! Unikajcie wszystkiego, co ma choćby pozór zła. [\(1 Tes 5,15-22\)](#)

Jednak, gdy po wielu latach intensywnej pracy osoby doświadczają rozpadania się ich dzieła, to emocje często zaburzają działanie rozumu.

6. Przeróżne badania firm dają jednoznaczne wyniki wskazujące na istotną wartość zespołu pracowników:
 - Dbaj o ludzi, a oni zadbają o Twoją firmę³.
 - Gdy pracodawcy nawiązują głębsze relacje ze swoimi pracownikami, o 23% rośnie liczba osób czujących się psychicznie lepiej, a 17% odczuwa także poprawę zdrowia fizycznego⁴.
 - 68% wartości firmy pochodzi od jej pracowników. Dobro pracownika to zatem dobro firmy. Im szybciej to sobie uświadomimy i podejmiemy realne kroki na rzecz zdrowia zatrudnianych osób, tym lepiej dla wszystkich⁵.

7. Troska o współpracownika powinna być naturalną czynnością przedsiębiorcy katolika.

W dni robocze pracownik w pracy spędza często więcej czasu na aktywności niż w domu. Gdy śpi 8 godzin (któż ma takie możliwości?), przemieszcza się do pracy i z pracy minimum 30 minut w jedną stronę czyli 1 godzinę dziennie, pracuje 8 godzin, to na aktywne bycie w domu z rodziną zostaje mu w takim dniu nie więcej niż 7 godzin. Z tego zazwyczaj 1-2 godziny to czas posiłków, toalety, a jeśli cokolwiek trzeba kupić lub zrobić w domu, to znacznie mniej. Jego troska o dom jest realnie mniejsza niż troska o firmę. Dlatego ważne jest, aby zwłaszcza, gdy pracownik ma rodzinę, dzieci, aby wspomóc go w trosce o tę

³ *Dbaj o ludzi, a oni zadbają o twoją firmę*, <https://mitsmr.pl/a/dbaj-o-ludzi-a-oni-zadbaja-o-twoja-firme/DOycTxZCd> [dostęp dnia: 13.09.2023].

⁴ Badanie Reimagine HR Employee Survey 2020 firmy Gartner.

⁵ Amerykański Instytut CPA [AICPA].

właśnie rodzinę. Aby zainteresować się jego sytuacją i wspomagać, jak tylko jest to możliwe.

Gdy Jezus wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce nie mające pasterza. (Mk 6,34)

Jeśli na przykład brat lub siostra nie mają odzienia lub brak im codziennego chleba, a ktoś z was powie im: „Idźcie w pokoju, ogrzejcie się i najedzcie do syta!” – a nie dacie im tego, czego koniecznie potrzebują dla ciała – to na co się to przyda? Tak też i wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie. Ale może ktoś powiedzieć: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Pokaż mi wiarę swoją bez uczynków, to ja ci pokażę wiarę ze swoich uczynków. Wierzysz, że jest jeden Bóg? Słusznie czynisz – lecz także i złe duchy wierzą i drżą. (Jk 2,15-19)

Zatrzymywanie zapłaty należnej robotnikom jest jednym z grzechów wołających o pomstę do nieba. Już Księga Powtórzonego Prawa uczyła:

Nie będziesz niesprawiedliwie gnębił najemnika ubogiego (...). Tegoż dnia oddasz mu zapłatę, nie pozwolisz zająć nad nią słońcu (...), by nie wzywał Pana przeciw tobie. (Pwt 24,14-15)

W Nowym Testamencie pisze o tym św. Jakub Apostoł:

Oto woła zapłata robotników, żniwiarzy pól waszych, którą zatrzymaliście, a krzyk ich doszedł do uszu Pana Zastępów. (Jk 5,4)

Do elementów troski należy również konieczność rozstania się ze współpracownikiem, gdy jest to konieczne, czy to dla dobra samego pracownika, czy ze względu na dobro innych pracowników lub firmy.

IV. Dyskusja

1. *Jakie cechy kandydatów pomagają trafnie dobierać ich na współpracowników?*
2. *Jakie działania właściciela są konieczne, aby współpracownicy czuli się tak zadbani, iż identyfikując się z firmą, czują potrzebę dbania o firmę i o jej rozwój?*
3. *Jak zbudować zespół, który zaangażuje się i zatroszczy się o firmę?*

4. Co robić, gdy firma ma sytuację kryzysową i problemy ze środkami na wynagrodzenia?

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj o **Mądrość Syracha**: Przyjaciele (6,5-16), Niewolnicy – słudzy (33,25-33), Ostrożność wobec obcych (11,29-34)
- ➔ Przeczytaj Psałmy: **Ps 1** Dwie drogi życia, **Ps 100** Służcie Panu z weselem, **Ps 117** Wszystkie narody, chwalcie Pana
 - Czy dziękuję Bogu i modłę się za swoich współpracowników?
 - Czy lubię, czy Kocham swoich współpracowników?

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Poznaj zapisy prawa pracy i traktuj je jako wypracowane przez lata zasady relacji pracodawców z pracownikami (ułatwienie, a nie utrudnienie) i stosuj. Nawet, jeśli są trudne.
- ➔ Poznaj wszystkie składniki wpływające na wyliczenie wysokości wynagrodzenia pracownika oraz wszystkie koszty pracodawcy. Pomocna może być informacja biznes.gov.pl: *Ile kosztuje zatrudnienie pracownika na umowę o pracę*⁶.
- ➔ Poznaj zapisy kodeksu cywilnego i traktuj je jako wypracowane przez lata zasady współżycia społecznego, również relacji pracodawca-pracownik, zleceniodawca-zleceniobiorca. Stosuj je, jest to obowiązujące prawo.
- ➔ Poznaj dobrze ustawę: Prawo przedsiębiorców.
- ➔ Poznaj dobrze ustawę: Kodeks spółek handlowych.

⁶ <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/0083> [dostęp dnia: 15.09.2023].

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

DODATEK

Mądrość Syracha 6,5-16:

Miła mowa pomnaża przyjaciół,
 a język uprzejmy pomnaża miłe pozdrowienia.
 Żyjących z tobą w pokoju może być wielu,
 ale gdy idzie o doradców, [niech będzie] jeden z tysiąca!
 Jeżeli chcesz mieć przyjaciela, posiądź go po próbie,
 a niezbyt szybko mu zaufaj!
 Bywa bowiem przyjaciel, ale tylko na czas jemu dogodny,
 nie pozostanie nim w dzień twego ucisku.
 Bywa przyjaciel, który przechodzi do nieprzyjaźni
 i wyjawia wasz spór na twoją hańbę.
 Bywa przyjaciel, ale tylko jako towarzysz stołu,
 nie wytrwa on w dniu twego ucisku.
 W powodzeniu twoim będzie jak [drugi] ty,
 z domownikami twymi będzie w zażyłości.
 Jeśli zaś zostaniesz poniżony, stanie przeciw tobie
 i skryje się przed twym obliczem.
 Od nieprzyjaciół bądź z daleka
 i miej się na baczności przed twymi przyjaciółmi.
 Wierny bowiem przyjaciel potężną obroną,
 kto go znalazł, skarb znalazł.
 Za wiernego przyjaciela nie ma odpłaty
 ani równej wagi za wielką jego wartość.
 Wierny przyjaciel jest lekarstwem życia;
 znajdą go bojący się Pana.

LIPIEC

**Właściciel
i jego własność,
czyli dobrze jest mieć**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Odebrał swoją własność

(Mt 25,27)

Przypowieść podkreśla prawo właściciela do jego własności. To on jest jej dysponentem i odpowiedzialnym za nią zarządcą. Mając w perspektywie długą podróż zadbał, by część majątku trafiła na jakiś czas w ręce wybranych współpracowników. Nie stracił jednak prawa do dysponowania tym, co jego. Posiadana własność dała mu wolność: mógł podjąć decyzję o wyjeździe, mógł zaangażować współpracowników, mógł odebrać po powrocie pomnożone talenty. A czy Twoja własność poszerza przestrzeń Twojej wolności?

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Psalm

24,1

- Do Pana należy ziemia i to, co ją napełnia,
- świat i jego mieszkańcy.

Dzieje Apostolskie

5,1-4

- Ale pewien człowiek, imieniem Ananiasz, z żoną
- swoją Safirą, sprzedał posiadłość i za wiedzą żony
- odłożył sobie część zapłaty, a pewną część przyniósł
- i złożył u stóp Apostołów. „Ananiaszu – powiedział
- Piotr – dlaczego szatan zawładnął twym sercem,
- że skłamałeś Duchowi Świętemu i odłożyłeś sobie
- część zapłaty za ziemię? Czy przed sprzedażą nie
- była twoją własnością, a po sprzedaniu czyż nie
- mogłeś rozporządzić tym, coś za nią otrzymał? Jakże
- mogłeś dopuścić myśl o takim uczynku? Nie ludziom
- skłamałeś, lecz Bogu”.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Powszechne przeznaczenie dóbr, własność prywatna i jej ochrona

- W planie Bożym, który ukazuje Pismo Święte, dobra ziemskie są przeznaczone dla wszystkich ludzi, dlatego powinny one docierać w słusznej mierze do wszystkich i każdy, na swoją miarę, winien być ich zarządcą¹.
- „Powszechne przeznaczenie i używanie dóbr nie oznacza, że wszystko jest do dyspozycji każdego lub wszystkich, ani też, że ta sama rzecz musi służyć każdemu lub wszystkim, albo do nich należeć”².
- Ochronie indywidualnej własności służy siódme przykazanie Dekalogu: „Nie będziesz kradł” (Wj 20,15; Pwt 5,19); „Nie kradnij” (Mt 19,18).

Siódme przykazanie zabrania zabierania lub zatrzymywania niesłusznie dobra bliźniego i wyrządzania bliźniemu krzywdy w jakikolwiek sposób dotyczącej jego dóbr. Nakazuje sprawiedliwość i miłość w zarządzaniu dobrami materialnymi i owocami pracy ludzkiej. Z uwagi na wspólne dobro wymaga ono powszechnego poszanowania przeznaczenia dóbr i prawa do własności prywatnej³.

Siódme przykazanie zabrania kradzieży, która polega na przywłaszczeniu dobra drugiego człowieka wbrew racjonalnej woli właściciela⁴.

Argumenty za byciem właścicielem

Katolicyzm postuluje uruchomienie procesu rozdrabniania własności – jak najwięcej ludzi powinno być i pracować „na swoim”:

- Własność stanowi ochronę przeciwko tyranii ekonomicznej i politycznej, gwarantuje i poszerza przestrzeń wolności zewnętrznej. Gdy pozbawia się człowieka prawa do kształtowania rzeczy według własnej woli, odbiera mu się społeczną podstawę jego wolności.
- Chętnie bronimy tego, co nasze.
- Lepiej (wydajniej) pracujemy na swoim.
- Posiadając, jesteśmy mniej podatni na manipulacje.
- Właściciel uwzględnia realne potrzeby, a nie te, które określa biurokracja.

¹ Jana Paweł II, encyklika *Centesimus annus*, 41.

² *Kompendium nauki społecznej Kościoła*, Kielce 2005, nr 173.

³ *Katechizm Kościoła katolickiego*, 2401.

⁴ *Katechizm Kościoła katolickiego*, 2408.

Problem

Współcześnie bardzo często mamy do czynienia z rozdzieleniem własności i odpowiedzialności za nią. Gdy własność ma wymiar finansowy, powstaje grupa akcjonariuszy (udziałowców), zarządzających i pracowników. Ci, którzy posiadają, nie pracują ani nie zarządzają własnością, a ci, którzy pracują i zarządzają, nie są właścicielami.

Wniosek

Optymalne jest jednoczesne bycie producentem, właścicielem, współpracownikiem i udziałowcem. W takiej sytuacji człowiek może realnie wpływać na charakter swojej pracy, zachowując wolność, budując relacje z Bogiem i bliźniemi. Zrzeczenie się prawa do decydowania w kwestiach zysku, zarządzania lub posiadania (np. miejsca pracy) nie służy wolności człowieka.

IV. Dyskusja

1. *Co przemawia do Ciebie najbardziej za posiadaniem własności indywidualnej?*
2. *W jakim celu (po co) przedsiębiorca powinien zwiększać swoją własność?*
3. *Co należy robić, a czego unikać, aby pomnażanie własności określone jako „mieć”, nie zagłuszyło w przedsiębiorcy „być”?*
4. *Co stoi na przeszkodzie do powiększenia twojej własności?*
5. *Co, w Twojej ocenie, zagraża własności prywatnej i jej rozpowszechnieniu?*

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: Bogaty i ubogi (13,18-24), Bogactwo (31,1-11)
- ➔ Przeczytaj Psalm: **Ps 23** Bóg pasterzem i gospodarzem, **Ps 65** Dziękczynienie za dobrodziejstwa
 - Często cieszyć się ze stanu swojego posiadania, niezależnie od wielkości tej własności. Ale też wzbudzać zdrowy niedosyt, prowokujący do dalszego pomnażania. (We własności małżeńskiej wspólnie).
 - Dziękować Bogu za możliwości pomnażania własności zdobywanej uczciwie własną pracą. (We własności małżeńskiej wspólnie).
 - Nie przywiązywać się do własności jako dorobku całego życia i jedyne go celu w życiu – widzieć jako cel życie wieczne.
 - (Wy)ćwiczyć gotowość do rozstania się z własnością bez szkody dla swojego ciała i ducha, gdy przyjdzie bankructwo, choroba, oszustwa, kradzież.
 - Przemyśleć sens tworzenia firmy jako wspólnoty celów a więc również wspólnoty rezultatów co powinno zachęcać do uznania udziału pracowników w zyskach.

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Pomnażanie i gromadzenie majątku nie może być jedynym celem.
- ➔ Nie zakopywać nadmiaru własności, ale pomnażać lub wykorzystywać do czynienia dobra.
- ➔ Monitorować stan własności i podejmować regularnie właściwe decyzje wpływające na stan własności. Ustalić właściwy cykl regularności.
- ➔ Zdobyć wiedzę o zarządzaniu własnością albo ściśle współpracować z osobą posiadającą taką wiedzę.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

DODATEK

Zasady moralne związane z własnością:

Wszelkiego rodzaju przywłaszczanie i zatrzymywanie niesłusznie dobra drugiego człowieka, nawet jeśli nie sprzeciwia się przepisom prawa cywilnego, sprzeciwia się siódmemu przykazaniu. Dotyczy to: umyślnego zatrzymywania rzeczy pożyczonych lub przedmiotów znalezionych, oszustwa w handlu, wypłacania niesprawiedliwych wynagrodzeń, podwyższania cen wykorzystującego niewiedzę lub potrzebę drugiego człowieka⁵.

1. „(...) tytuł do posiadania własności zmienia się wprost proporcjonalnie do ścisłości związku między posiadaną rzeczą a posiadającą osobą” (s. 194). Czym innym jest prawo do posiadania „mojego” jachtu, a inny wydzwitek ma prawo do posiadania „mojego” jedzenia.

2. „Im ściślej dana rzecz łączy się z osobowością, która jest źródłem odpowiedzialności, tym mocniejszy jest tytuł do własności” (s. 194). Ważny jest realny (a nie tylko finansowy) wymiar własności. Przykładowo, posiadanie konia wynika z tytułu własności i wiąże się z odpowiedzialnością za zwierzę (np. w wypadku wyrządzonych przez nie szkód). Właściciel w takim wypadku ma pełne prawo do czerpania zysków z posiadania konia.

3. W wypadku realnego wymiaru własności istnieją zatem dwa tytuły do czerpania zysków: posiadanie własności i ponoszenie za nią odpowiedzialności.

⁵ Katechizm Kościoła Katolickiego, 2409.

4. Współcześnie bardzo często mamy do czynienia z rozdzieleniem własności i odpowiedzialności za nią. Gdy własność ma wymiar finansowy, powstaje grupa akcjonariuszy (udziałowców), zarządzających i pracowników. Ci, którzy posiadają, nie pracują ani nie zarządzają własnością, a ci, którzy pracują i zarządzają, nie są właścicielami⁶.

⁶ F. J. Sheen, *Komunizm i sumienie Zachodu*, Kraków 2022, s. 194-203.

SIERPIEŃ

Pieniądz,
czyli dobra miara pracy,
własności i talentu

Przypowieść o talentach inspiruje:

Moje pieniądze

(Mt 25,27)

Pan Jezus w przypowieści o talentach nie piętnuje właściciela pieniędzy/talentów. To ważny przyczynek do refleksji nad miejscem pieniądza w naszym życiu. Przedsiębiorcy prowadząc działalność, muszą mieć na celu jej rozwój, a zatem wzrost zysków i pieniędzy do dyspozycji. Powołaniem przedsiębiorcy jest pomnażanie majątku i właśnie w tym powołaniu jest odpowiedź na pytanie, czy możemy, jako chrześcijanie, być bogaci. Przedsiębiorca potrzebuje pieniędzy, żeby realizować dobre, piękne i trwałe dzieła.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Marka

10,17-27

Gdy wybierał się w drogę, przybiegł pewien człowiek i upadłszy przed Nim na kolana, pytał Go: „Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?” Jezus mu rzekł: „Czemu nazywasz Mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko sam Bóg. Znasz przykazania: Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie zeznawaj fałszywie, nie oszukuj, czcij swego ojca i matkę”. On Mu rzekł: „Nauczycielu, wszystkiego tego przestrzegałem od mojej młodości”. Wtedy Jezus spojrział z miłością na niego i rzekł mu: „Jednego ci brakuje. Idź, sprzedaj wszystko, co masz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną!” Lecz on spochmurniał na te słowa i odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości.

Wówczas Jezus spojrział wokoło i rzekł do swoich uczniów: „Jak trudno jest bogatym wejść do królestwa Bożego”. Uczniowie zdumieni się na Jego słowa, lecz Jezus powtórnie rzekł im: „Dzieci, jakże trudno wejść do królestwa Bożego. Łatwiej jest wielbłądowi przejść przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa Bożego”. A oni tym bardziej się dziwili i mówili między sobą: „Któż więc może się zbawić?” Jezus spojrział na nich i rzekł: „U ludzi to niemożliwe, ale nie u Boga; bo u Boga wszystko jest możliwe”.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Czy możemy posiadać pieniądze, czy możemy być bogaci?

Powyższy fragment lub zamiennie [Mt 19,16-26](#) oraz słowa Jezusa o „mamonie” w [Mt 6,24](#) („Nikt nie może dwom panom służyć. Bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo z jednym będzie trzymał, a drugim wzgardził. Nie możecie służyć Bogu i Mamonie”) i zamiennie [Łk 16,13](#) są bardzo często używane na dowód, że jako uczniowie Chrystusa nie możemy być bogaci, nie możemy posiadać pieniędzy, majątku, posiadłości.

Oczywiście Jezus nie mówi jednoznacznie, że nie możemy, ale wnioski nasuwają się same: będziesz bogaty, twoje szanse na wejście do królestwa Bożego graniczą z cudem.

Wielu wierzących przedsiębiorców niejako unika tych fragmentów Pisma Świętego, ponieważ nie wie, jak się w nich odnaleźć. Jak pogodzić słowa Jezusa z chęcią rozwoju firmy i pomnażania majątku? Nie umiając odpowiedzieć na to pytanie, starają się o tym nie myśleć, ale trudno im się odezwać, gdy słyszą, że chrześcijanin nie powinien być bogaty.

Co powiedział Jezus?

Zacznijmy od tego, że Jezus nie potępił młódzieńca. W tym spotkaniu jest pochwała zachowywania przykazań, spojrzenie z miłością i wyczuwalny smutek, gdy młódzieniec odchodzi. Jest też informacja do uczniów, że bogatym jest trudno wejść do królestwa Bożego, ale u Boga nie jest to niemożliwe. Jezus nie potępił bogactwa, a jedynie patrząc, jak to Jezus, prosto w serce młódzieńca, zobaczył, że majątek jest dla niego ważny, najważniejszy, że zachowuje przykazania, ale nie ma w nim pełnego zaufania Bogu, a to majątek właśnie jest podstawą jego poczucia bezpieczeństwa, jego radości z życia, nie Bóg.

Już Stary Testament pokazuje wielu Bożych ludzi, którzy są naprawdę bogaci, a wręcz to Bóg obdarza ich tym majątkiem – Abraham (przedsiębiorca), Józef Egipski (zarządca), Dawid (przedsiębiorczy król), Salomon, Hiob. Sam Jezus przecież znał bardzo bogatych ludzi i absolutnie nie kazał pozbywać się im majątku. Józef z Arymatei (uczeń Jezusa), Nikodem, Zacheusz (odał część i za-dośćuczynił krzywdom, ale nie ma słowa, że stał się biedny).

Podsumować można to myślą św. Jana Pawła II: „mieć jest o tyle istotne, o ile wzbogaca twoje być”. Tak więc bądźmy bogaci, ale nie dajmy się bogactwu zdominować, nie dajmy się pieniądzwowi zdominować, nie pozwólmy, by nami rządził, by był na pierwszym miejscu. Nie służmy mamonię, służmy Bogu.

■ Bogaty przedsiębiorca

Każdy z nas, rozpoczynając działalność, ma na celu jej rozwój, a zatem wzrost zysków, a więc więcej pieniędzy. Można, trochę upraszczając, powiedzieć, że powołaniem przedsiębiorcy jest pomnażanie majątku i właśnie w tym powołaniu jest odpowiedź na pytanie, czy możemy, jako chrześcijanie, być bogaci.

Nie tylko możemy, ale jeżeli chcemy je w pełni realizować, to wręcz powinniśmy do tego dążyć. Nie możemy jednak zapominać, że w istocie powołania do bycia chrześcijańskim przedsiębiorcą kryje się wielka odpowiedzialność i zarazem szansa, by głosić Ewangelię w najlepszy możliwy sposób – swoim życiem! Przyznawanie się do wiary, uczciwość, hojność, pracowitość i rzetelność, rozwój osobisty i firmy, sposób traktowania innych ludzi (kontrahentów, klientów, współpracowników, pracowników), podejmowanie decyzji, zachowanie w czasie sukcesów i porażek, podejście do pieniędzy itp., wszystkie te aspekty obecne w prowadzeniu działalności gospodarczej, są w świetle naszej wiary, wielką szansą na dawanie świadectwa, niezależnie od stanu naszej firmy i majątku.

■ Pieniądz, czyli dobra miara pracy, własności i talentu

Definiuje nas miłość Boga Ojca do nas i to, jak z niej czerpiemy, a więc jak korzystamy z tego, co nam dał, z naszych talentów, możliwości pracy i jej owoców, czyli pieniędzy. Jako przedsiębiorcom powinno nam zawsze przyświecać zdanie św. Ignacego Loyoli: „*Módl się tak, jakby wszystko zależało od Boga, a działaj, jakby wszystko zależało tylko od ciebie*”. Tak więc pracuj najlepiej jak potrafisz, wykorzystuj w pełni i odważnie, w zaufaniu do Pana, swoje talenty dla rozwoju swojej firmy, ale pamiętaj, że wszystko, co masz, jest Boga, bo: „Do Pana, Boga twojego, należą niebiosa, niebiosa najwyższe, ziemia i wszystko, co jest na niej” (Pwt 10,14).

Kiedy to przyjmujemy, to potrafimy, jak św. Paweł, obfitować i znosić niedostatek, nie przestając jednocześnie pamiętać, że wszystko możemy w Tym, który nas umacnia. Potrafimy także, jak kobieta, która znalazła drachmę, cieszyć się ze swoich pieniędzy z innymi ludźmi i dzielić z nimi radość ze swoich sukcesów. Zatem, czy Twoja firma dopiero się rozwija, czy masz kłopoty, czy właśnie wprost przeciwnie, wszystko idzie świetnie i masz ogromny majątek, nie po-

zwól, by pieniąż przesłonił Ci Jezusa. Nigdy nie przestawaj ufać Chrystusowi i nie schodź z Jego drogi, a dzięki Jego błogosławieństwu będziesz korzystać z pieniądza dla dobra swojego, swoich bliskich, ludzi wokół i przede wszystkim na Jego chwałę.

IV. Dyskusja

1. *Które z poniższych stwierdzeń uważasz za słuszne i co się z tym wiąże w kontekście Twojego życia i firmy?:*
 - *Wszystko, co mam, mam od Boga.*
 - *Wszystko, co mam, jest Boga.*
2. *Rozważ, jak wyglądałoby Twoje zaufanie Bogu, gdyby Twoja firma miała duże kłopoty, albo wręcz zbankrutowała? Jeżeli masz takie doświadczenia, podziel się z innymi.*
3. *Jak pogodzić pragnienie rozwoju firmy, bogacenia się z tym, by Bóg pozostał na pierwszym miejscu?*
4. *Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że dawanie, dzielenie się, jest jednym z najlepszych sposobów na to, by pieniąż nie stawał się najważniejszy?*

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj: **Mądrość Syracha**: Zazdrość i skąpstwo (14,3-19), Jałmużna (29,8-13), Mądrość naucza o dobrym i złym człowieku (25,1-11), Dziwne sprzeczności (20,9-17)
- ➔ Przeczytaj Psalmy: **Ps 19** Chwała Boża w przyrodzie i Prawie, **Ps 62** Bóg jedyną nadzieją
 - Zastanów się na modlitwie, w jakich momentach pieniądź może Ci przesłaniać Boga.
 - Czy cieszysz się z zarobionych pieniędzy niezależnie od ich ilości?
 - Czy możesz nazwać siebie bogaczem?
 - Czy pokładasz ufność w Bogu czy w bogactwie, niezależnie od wielkości bogactwa?
 - Rozważ przepracowanie kursu finansowego Crown.

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Rozważ, jeżeli już tego nie robisz, w jaki sposób mógłbyś dzielić się zyskiem z Twojej firmy na chwałę Pana.
- ➔ Przygotuj strategię firmy na czasy zysków i na czasy strat z uwzględnieniem podziału nadmiarowych zysków, rezerw na gorsze czasy, wariantów oszczędnościowych itp., dotyczących właścicieli oraz pracowników.
- ➔ Pilnuj płynności finansowej firmy i stale monitoruj wskaźniki sygnalizujące kryzys lub bankructwo.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

Opracowano na podstawie:

Pieniądz jest dobry, ks. Wojciech Węgrzyniak, <https://www.youtube.com/watch?v=etV85T55ew>.

Dlaczego pieniądz jest dobry?, „Bogaty katolik” [AUDIO 2/3], <https://www.youtube.com/watch?v=6Fq42jpWxAs>.

WRZESIEŃ

**Rozwój,
czyli jak inwestować
w zgodzie z wolą Bożą**

Przypowieść o talentach inspirowane:

Chcę żać tam, gdzie nie posiałem

(Mt 25,26)

Właściciel majątku ukazany w przypowieści jest człowiekiem czynu. Nie tylko zarządza posiadany majątkiem, ale wyznacza sobie dalsze cele, chce z odwagą wchodzić w nowe obszary działalności. Rozwój w różnych dziedzinach ma być wpisany w życie każdego człowieka. Tym bardziej przedsiębiorcy. Rozwój jest możliwy dzięki mądrym inwestowaniom i rozeznawaniu, co jest wolą Bożą na danym etapie życia.

Mirosław Zaleski
e-mail: miroslaw_zaleski@interia.pl

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Łukasza

19,12-23

Mówił więc: „Pewien człowiek szlachetnego rodu udał się w kraj daleki, aby uzyskać dla siebie godność królewską i wrócić. Przywołał więc dziesięciu sług swoich, dał im dziesięć min i rzekł do nich: «Zarabiacie nimi, aż wrócę». Ale jego współobywatele nienawidzili go i wysłali za nim poselstwo z oświadczeniem: «Nie chcemy, żeby ten królował nad nami». Gdy po otrzymaniu godności królewskiej wrócił, kazał przywołać do siebie te sługi, którym dał pieniądze, aby się dowiedzieć, co każdy zyskał. Stawił się więc pierwszy i rzekł: «Panie, twoja mina przysporzyła dziesięć min». Odpowiedział mu: «Dobrze, sługo dobry; ponieważ w drobnej rzeczy okazałeś się wierny, sprawuj władzę nad dziesięciu miastami!» Także drugi przyszedł i rzekł: «Panie, twoja mina przyniosła pięć min». Temu też powiedział: «I ty miej władzę nad pięciu miastami!» Następny przyszedł i rzekł: «Panie, tu jest twoja mina, którą trzymałem zawiniętą w chustce. Lękałem się bowiem ciebie, bo jesteś człowiekiem surowym: chcesz brać, czegoś nie położył, i żąć, czegoś nie posiał». Odpowiedział mu: «Według słów twoich sądzę cię, zły sługo! Wiedziałeś, że jestem człowiekiem surowym: chcę brać, gdzie nie położyłem, i żąć, gdzie nie posiał. Czemu więc nie

-
- dałeś moich pieniędzy do banku? A ja po powrocie
- byłbym je z zyskiem odebrał»”.
-

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

**Jezus, kiedy rozpoczął działalność, stale szedł do celu.
Nie lękaj się, stale inwestować w rozwój, by osiągać cele.**

Zarządzając firmą, musimy podejmować decyzje, nierzadko bardzo trudne, dotyczące jej bieżącego funkcjonowania i ewentualnego rozwoju. Każda decyzja niesie konsekwencje, które czasem nie łatwo przewidzieć. Trzeba jednak pamiętać, że brak decyzji lub wstrzymywanie się z jej podjęciem, też jest decyzją. Najczęściej jest to wybór podyktowany lękiem i absolutnie nie chodzi o to, by każda decyzja była „rozwojowa”, ale o to, by zaistniała, by była świadoma.

Możemy wybrać TAK lub NIE, ale wybierzmy, nie szukajmy chustki, by zawinąć w niej naszą decyzję, nie czekajmy na niewiadomo co, albo jeszcze inaczej, jeżeli chcemy poczekać, to niech to również będzie świadomy wybór, przemyślany i najlepszy dla naszej firmy.

Warto zwrócić tu uwagę, że Jezus w przytoczonej na początku przypowieści (Łk 19,12-23) absolutnie nie sugeruje, że od wszystkich wymaga się tego samego. Pan z przypowieści rozlicza w istocie właśnie z decyzji, z podjęcia świadomego działania, adekwatnego dla aktualnych możliwości. Pierwszy sługa przyniósł 10 min (swoją drogą to 1000% zysku, więc musiał naprawdę ostro ryzykować), drugi już „tylko” 5, ale nie spotkał się ze słowem krytyki czy porównania. Trzeci wyciągnął minę z chustki, bo lęk uniemożliwił mu podjęcie jakiegokolwiek decyzji, chciał przeczekać. Niezwykle jest, że Pan pyta go: „Czemu więc nie dałeś moich pieniędzy do banku? A ja po powrocie byłbym je z zyskiem odebrał”, a więc de facto oczekuje od niego minimum inicjatywy i re-

alnie przecież znikomego zysku. Ile sługa ten mógł otrzymać odsetek w banku? (konkretnie od bankierów, bo banków, w naszym rozumieniu, w czasach Jezusa jeszcze nie było, to wynalazek późnego średniowiecza). Może 10%, zaryzykujemy, że nawet 20%. To oznacza tylko tyle, że przy 500% drugiego sługi, byłby to zysk ledwie zauważalny. Zatem Panu nie chodzi o spektakularne działanie, ale o takie, na jakie mnie dzisiaj stać. O decyzję właśnie.

■ Rozwijać czy nie?

Skoro mamy działać, to czy to oznacza, że musimy stale inwestować w nasze firmy i je rozwijać? Nikt uczciwy i rzetelny nie da na to pytanie jednoznacznej odpowiedzi. Dlaczego? Ponieważ to ma być decyzja każdego z nas.

Najprościej jest powiedzieć – dzisiejszy Internet jest pełen takich „złotych myśli” – że konieczne jest, by rozwijać firmę, bo kto nie idzie do przodu, ten się cofa, a to brak ambicji i do tego konkurencja nie śpi itd. Pamiętajmy jednak, że nie ma jednej rady dla wszystkich, tak jak nie ma takich samych ludzi i takich samych sytuacji.

Faktem jest, że nie możemy stać w miejscu, ale rozwój nie musi się opierać jedynie na naszej firmie. W danym momencie życia możemy potrzebować rozwoju duchowego, psychicznego czy jakiegokolwiek innego, na który decyzja o rozwoju firmy może mieć negatywny wpływ. Ponadto, kiedy wyznaczamy cele naszym firmom, a następnie je osiągamy, musimy podjąć decyzję, czy chcemy dalszego rozwoju firmy, czy ten osiągnięty wystarczy. Oczywiście decyzja ta, jak każda inna, również niesie konsekwencje i ryzyka, ale jeżeli jest świadoma i przepracowana, to mamy do niej prawo, jak do każdej innej. „Wszystko ma swój czas, jest wyznaczona godzina na wszystkie sprawy pod niebem” (Koh 3,1).

■ Decyzja

Proces podejmowania decyzji w firmie jest oczywiście bardzo zróżnicowany i zależy od tak wielu czynników i zmiennych, że nie sposób rzetelnie rozwinąć tego tematu w tym miejscu. Jest jednak kilka kwestii, które jako chrześcijańscy przedsiębiorcy powinniśmy wziąć pod uwagę niezależnie od firmy, którą zarządzamy, a wręcz przy każdej ważnej decyzji, jaką podejmujemy w swoim życiu.

Przede wszystkim otwórzmy się na Boga i Jego wolę, której w codziennej modlitwie się oddajemy „...bądź wola Twoja...”. Bóg obiecuje nam, że: „Pouczę cię i wskażę drogę, którą pójdziesz, umocnię moje spojrzenie na tobie” (Ps 32,8). Zaufajmy Jego słowu. Następnie, co Pan nam wyraźnie mówi: „Mądry, słuchając, pomnaża swą wiedzę, rozumny nabywa biegłości” (Prz 1,5) i „Głupi uważa swą drogę za słuszną, ale rozważny posłucha rady” (Prz 12,15), warto wysłuchać innych ludzi i poznać ich spojrzenie. Oczywiście ludzie, którym ufamy i którzy wyznają nasze wartości.

Istotny i w zasadzie determinujący kolejne kroki jest również cel, który chcemy osiągnąć, a po jego wyznaczeniu, odpowiedź na pytanie, jakich korzyści oczeku-

jemy po osiągnięciu założonego celu. Doświadczenie pokazuje, że bardzo często nieumiejętność podjęcia decyzji wiąże się m.in. właśnie z brakiem konkretnych, wyznaczonych celów. Faktem jest, że kiedy wiemy, gdzie chcemy dojść, łatwiej wybrać nam kierunek czy prędkość. Każdy, kto kiedyś żeglował, wie, że kiedy wiesz, do którego portu płyniesz, możesz żeglować nawet pod wiatr. Będzie trudniej, dłużej i nie po prostej, ale stale przybliżasz się do celu. Wyznaczony cel stanowi fundament i determinuje kolejne niezbędne działania, które będą już charakterystyczne i indywidualne dla każdej firmy i przedsiębiorcy.

■ Cele w rozwoju chrześcijańskiej firmy

Mamy przywilej, nie bójmy się powiedzieć, dar od Boga, że możemy być przedsiębiorcami. Oczywiście mamy swoje trudności, ale realizowanie tego powołania daje nam również wiele radości i satysfakcji. Jest to jednak także wyzwanie i odpowiedzialność. Jako chrześcijanie powinniśmy ufać Jezusowi i w tym zaufaniu korzystać z danych nam talentów i możliwości. Nie dla nas chustka. Jesteśmy zobowiązani przez Pana: „niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie” (Mt 5,16).

A zatem nasze inwestycje w rozwój i cele, jakie wyznaczamy naszym firmom, choć tak różne i nieporównywalne, muszą uwzględniać naszą relację z Panem. Nie możemy „świecić światłem”, kiedy nie będziemy przyznawać się do naszej wiary, zaczynając od naszej codziennej postawy, a kończąc na dzieleniu się częścią naszych zysków z potrzebującymi, czy finansując Boże dzieła, by słowo Boże niosło się po świecie.

Nasze cele muszą opierać się na uczciwości i odpowiedzialności za innych. Oceniając ryzyka, rozpatrując różne scenariusze, konieczne jest, byśmy uwzględniali obowiązek zapłaty naszym pracownikom i kontrahentom. Uczciwość chrześcijanina to także „małe sprawy”, często niepopularne w naszym świecie, takie jak rzetelne i uczciwe płacenie podatków czy wykorzystywanie majątku firmy, tak by w istocie oszukiwać państwo. Wpisuje się tu również pobieranie nienależnych ulg czy dotacji.

Swoje miejsce w naszych planach powinno mieć także wyeliminowanie tak bardzo polskiego „kombinowania”.

Jeżeli mamy rodziny lub bliskich, za których jesteśmy odpowiedzialni, oszacujmy, czy w naszym życiu będzie dla nich wystarczająco dużo czasu, kiedy będziemy inwestowali w firmę i ją rozwijali. Pamiętajmy, że jest tylko jedna rzecz w naszym życiu, której nigdy nie odzyskamy – jest to czas, a chrześcijaństwo to miłość, której nie ma bez poświęconego czasu.

Na koniec uwzględnijmy w naszych celach możliwość porażki i przeanalizujmy, jak to może wpłynąć na naszą wiarę i relację z Bogiem oraz naszych bliskich.

■ Podsumowanie

Nie uciekajmy od podejmowania decyzji, inwestujmy i rozwijajmy siebie i nasze firmy na miarę naszych możliwości i z pełnym zaangażowaniem. Pracujmy,

jak mówił św. Ignacy Loyola, jakby wszystko zależało od nas, ale też nigdy nie zapominajmy, podążając dalej za św. Ignacym, modlić się, jakby wszystko zależało od Boga. To On ma być naszym punktem odniesienia i fundamentem dla wszystkich naszych decyzji i celów.

IV. Dyskusja

1. *Czy cele, zadania, które stawiasz i realizujesz w swojej firmie zawsze uwzględniają Twoją wiarę? Czy pytasz Boga o Jego wolę?*
2. *Czy można dzisiaj prowadzić firmę naprawdę uczciwie?*
3. *Podziel się zrealizowanym celem w Twojej firmie, który był dla Ciebie ważny. Jak podjąłeś decyzję, jakie były efekty?*
4. *Czy firma powinna stale inwestować w rozwój, czy na jakimś etapie się zatrzymać? A jeśli powinna się zatrzymać, to na jakim etapie inwestowania lub rozwoju?*

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: Naucz się roztropnie rozróżniać (36,18-37), Doradca (37,7-15), Pożyczka (29,1-7), Potrzeba rozważli (11,7-10)
- ➔ Przeczytaj Psałmy: **Ps 112** Szczęście bogobojnych, **Ps 127** Pomyślność pochodzi od Boga, **Ps 135** Chwalcie potężnego Boga
 - Przemysleć na modlitwie, czy jako przedsiębiorca „świecisz światłem” na chwałę Ojca.
 - Wypracować odruch modlitwy i konsultacji z Bogiem, najlepiej na adoracji Najświętszego Sakramentu, przed każdą istotną inwestycją.
 - Rozważyć udział w Rekolekcjach Ignacjańskich.

- Opracować własne reguły work-life balans (gdy ma się współmałżonka, rodzinę to wspólnie z nimi ustalić granice).
- O inwestycjach prywatnych decydować racjonalnie (małżeństwa wspólnie).
- Jeśli są dzieci – uczyć je inwestowania od najmłodszych lat (z uwagą za KPK, Kan 97 § 2. „Małoletni przed ukończeniem siódmego roku życia nazywa się *dzieckiem* i uważany jest za niezdolnego do kierowania swoim postępowaniem; po skończonym siódmym roku życia domniemywa się, że potrafi używać *roзумu*”).

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Poświęć 30 minut na spotkanie z Bogiem, by rozważyć możliwość i ewentualny kierunek rozwoju Twojej firmy.
- ➔ Stworzyć, po modlitwie-konsultacji z Bogiem, przy współudziale/konsultacjach z jak największą możliwą liczbą pracowników, plany rozwojowe i inwestycyjne firmy krótko – i długookresowe z uwzględnieniem sprzedaży firmy inwestorom, sukcesji lub likwidacji w związku z osiągnięciem celu biznesowego.
- ➔ Wdrożyć realizację planów, kontrolować i korygować wraz ze zmieniającymi się warunkami otoczenia biznesowego i rynku.
- ➔ Wypracować choćby proste narzędzie do szybkiej analizy racjonalności inwestycji w firmie przyspieszające decyzje o inwestycjach.
- ➔ Wypracować schemat i procedury postępowania w przypadku złych inwestycji.

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

PAŹDZIERNIK

**Prywatność,
zróżnicowanie,
dalekowzroczność,
czyli pochwała
gospodarki rynkowej**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Jednemu dał pięć talentów, drugiemu dwa, trzeciemu jeden

(Mt 25,15)

Bohaterowie przypowieści żyją i działają w określonych warunkach politycznych, społecznych i gospodarczych. Były one na tyle dogodne, że umożliwiały posiadanie własności, dysponowanie nią i inwestowanie. Gdyby otoczenie nie sprzyjało sługom, nie mogliby skutecznie pomnożyć otrzymanych talentów. Dziś, to gospodarka rynkowa jest przyjazną przestrzenią realizowania dobra na rzecz każdego człowieka.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Mateusza

20,1-16

Albowiem królestwo niebieskie podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swej winnicy. Umówił się z robotnikami o denara za dzień i posłał ich do winnicy. Gdy wyszedł około godziny trzeciej, zobaczył innych, stojących na rynku bezczynnie, i rzekł do nich: „Idźcie i wy do mojej winnicy, a co będzie słuszne, dam wam”. Oni poszli. Wyszędłszy ponownie około godziny szóstej i dziewiątej, tak samo uczynił. Gdy wyszedł około godziny jedenastej, spotkał innych stojących i zapytał ich: „Czemu tu stoicie cały dzień bezczynnie?” Odpowiedzieli mu: „Bo nas nikt nie najął”. Rzekł im: „Idźcie i wy do winnicy!” A gdy nadszedł wieczór, rzekł właściciel winnicy do swego rządcy: „Zwołaj robotników i wypłać im należność, począwszy od ostatnich aż do pierwszych!” Przyszli najęci około jedenastej godziny i otrzymali po denarze. Gdy więc przyszli pierwsi, myśleli, że więcej dostaną; lecz i oni otrzymali po denarze. Wziąwszy go, szemrali przeciw gospodarzowi, mówiąc: „Ci ostatni jedną godzinę pracowali, a zrównałeś ich z nami, którzyśmy znosili ciężar dnia i spiekoty”. Na to odrzekł jednemu z nich: „Przyjacielu, nie czynię ci krzywdy; czy nie o denara umówiłeś się ze mną? Weź, co twoje i odejź! Chcę też i temu ostatniemu dać tak samo jak tobie.

- Czy mi nie wolno uczynić ze swoim, co chcę? Czy
- na to złym okiem patrzysz, że ja jestem dobry?” Tak
- ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Wprowadzenie

Pod koniec XIX i na progu XX w. pojawiło się zagadnienie tzw. walki klas, czyli kapitału (utożsamianego z przedsiębiorcami) przeciwko pracy (utożsamianej z robotnikami). Wielka nieuczciwość ideologów ówczesnego czasu sprowadziła na ludzkość niepowetowane straty, podniecając strony do sporu. Odmiennie w kwestii rzekomej walki wypowiedział się Papież Leon XIII, publikując encyklikę *Rerum novarum*:

Socjaliści, wznieciwszy zazdrość (ubogich do bogatych), mniemają, że dla usunięcia przepaści między nimi znieść trzeba prywatną własność, a zastąpić ją wspólnym wszystkim posiadaniem dóbr materialnych, (...). Przez tę przemianę posiadania prywatnego na wspólne zapewniającą, jak sądzą, równy podział rzeczy i korzyści, spodziewają się socjaliści uleczyć obecne zło. To jednak nie rozwiąże trudności, a samej klasie robotników przyniesie w rezultacie szkodę. Jest ponadto ten pogląd niesprawiedliwym; zadaje bowiem gwałt prawnym właścicielom, psuje ustrój państwa i do głębi wzburza społeczeństwo¹.

¹ Leon XIII, encyklika *Rerum novarum*, 3.

Wynagrodzenie za pracę

Przypowieść o robotnikach w winnicy porusza między innymi kwestię **wynagrodzenia za pracę**. Można dostrzec w tej scenie trzy strony: pracodawcę, pracownika oraz „głos oburzenia społecznego” lub „działaczy związków zawodowych”. Szanując zasadę własności prywatnej, należy uznać, że dobrowolna relacja pomiędzy pracodawcą i pracownikiem jest naturalną przestrzenią, w której z założenia powinno definiować się wynagrodzenie za pracę. Trzecia strona wprowadza zakłócenie zdrowego porządku.

Staje teraz przed nami sprawa płacy, sprawa bardzo ważna; rozważona być też musi z całą sprawiedliwością, jeśli się chce uniknąć stronniczości. **Chodzi o płacę, którą ustala się na podstawie wolnej umowy.** (...) Dopiero zaś wtedy – **sądzi się** – naruszona byłaby sprawiedliwość, gdyby albo pracodawca nie chciał dać pełnej płacy, albo pracownik nie chciał całej wykonać pracy. **W tych tylko wypadkach, a poza tym w żadnych innych, usprawiedliwiona jest** – mówi się – **interwencja państwa dla ochrony praw każdemu należnych**².

Udział trzeciej strony w relacji pomiędzy pracodawcą i pracownikiem dopuszczony jest warunkowo, w następstwie naruszenia sprawiedliwości.

Zróżnicowanie

Przepływ prądu uwarunkowany jest różnicą potencjałów, dzięki której wytwarzana jest energia elektryczna. Podobnie w gospodarce rynkowej RÓŻNICA w stopniu zaspokojenia konkretnej potrzeby pomiędzy poszczególnymi podmiotami powoduje konieczność ich wzajemnej interakcji. Poprzez wymianę zaspokajana jest potrzeba, czyli czasowo zniwelowana zostaje istniejąca RÓŻNICA. Mnogość, różnorodność i intensywność interakcji pomiędzy uczestnikami rynku świadczą o coraz wyższym stopniu rozwoju systemu gospodarczego. A zatem ZRÓŻNICOWANIE jest KONIECZNYM stanem gospodarki. Zróżnicowanie ma również swoje odbicie w naturze, ponieważ każdy człowiek jest inny. Ludzie różnią się pod względem wyglądu, intelektu, zdolności, upodobań, jak również poprzez ilość i rodzaj posiadanych dóbr.

Przyjąć zatem należy jako fakt stan zróżnicowania materialnego pomiędzy ludźmi. Błędem jest nadmierne skupianie się na tych różnicach. Nadto nierozsądne są wszelkie próby ich siłowego wyrównywania.

(...) jak bowiem poszczególne członki w ciele ludzkim zestrajają się mimo swej różnorodności między sobą, tworząc w ten sposób harmonijny zespół, tak również w społeczeństwie ludzkim dwie te klasy przez naturę skazane są na to, by się z sobą **łączyły w zgodzie i by sobie odpowiadały w równowadze. Jedna drugiej bezwzględnie potrzebuje i ani kapitał bez pracy, ani bez kapitału praca istnieć nie może.**

² Tamże, 34.

Spomiędzy wszystkich jednak **obowiązków pracodawcy najważniejszy jest ten, żeby każdemu oddać to, co mu się słusznie należy**. Z pewnością wiele trzeba wziąć pod uwagę względów, żeby ustalić słuszną płacę; na ogół jednak **powinien bogaty i pracodawca pamiętać, że przy ustalaniu płacy ani Boskie ani ludzkie prawa nie pozwalają korzystać z biedy i nędzy cudzej, ani też w ogóle wyzyskiwać cudzego ubóstwa**. Zbrodnią o pomstę do nieba wołającą jest pozbawianie kogoś należnej mu płacy. „Oto zapłata robotników (...), która jest zatrzymana od was, woła i wołanie ich weszło do uszu Pana Zastępów” (Jk 5,4). Wreszcie w sumieniu obowiązani są bogaci wystrzegać się, by nie robili uszczerbku w mieniu proletariuszy zarówno gwałtem, jak podstępem i lichwą, a to tym więcej, że robotnicy mniej są zdolni do samoobrony, a ich mienie im szcuplejsze, tym świętszym być powinno³.

W obecnym momencie historii nie istnieje już aż tak jaskrawy podział społeczny, pozwalający wyróżnić tylko dwie klasy (kategorie) ludzi. Dzięki prawodawstwu, które umożliwiło prywatną inicjatywę gospodarczą, każdy człowiek w ciągu swojego życia naturalnie generuje potrzeby, jak również może działać w celu zaspokojenia potrzeb innych. Powstawanie różnorodnych potrzeb wśród ludzi jest procesem nieskończonym i nieregularnym. Zatem podmioty działające na rynku muszą wykazać się przedsiębiorczością, czyli rozwijać i korzystać z takich cech jak: uważność, oszczędność, pracowitość, rzetelność, dalekowzrocność, kreatywność itp. bez względu na stan swojego posiadania. Są to cechy jednoznacznie pozytywne, których pielęgnowanie, rozwijanie oraz przekazywanie kolejnym pokoleniom przyczynia się bezpośrednio do podniesienia dobrobytu zarówno poszczególnych ludzi, jak i całej społeczności.

■ Dalekowzrocność

Bardzo istotnym przesłaniem Kościoła w kwestiach ekonomicznych i społecznych jest zachęta, aby możliwie najwięcej spraw rozstrzygać na jak najniższym szczeblu. Jest to najlepsza metoda, aby interes zainteresowanych stron został uszanowany, a ewentualny spór zażegnany. Rozwiązania przyjmowane na bardzo wysokim szczeblu (np. państwowym lub nawet ponadnarodowym) często okazują się szkodliwe i niedostatecznie rozwiązują problem. Biorąc pod uwagę złożoność i różnorodność relacji gospodarczych, nie jest możliwe ich regulowanie ogólne, bez jednoczesnej szkody dla przypadków szczególnych, z których zasadniczo składa się gospodarka.

(...) na pierwszym miejscu stawiamy zasadę, że państwo winno otoczyć prywatną własność opieką prawa, a warstwy ludowe, do których wdarło się pożądanie własności cudzej, utrzymać w granicach obowiązku⁴.

³ Tamże, 17.

⁴ Tamże, 30.

Zbyt długa albo uciążliwa praca i uważana za zbyt niską płacą, skłaniają robotników do umówionego porzucania pracy i dobrowolnego bezrobocia. Temu nieszczęściu, dziś rozpowszechnionemu, a groźnemu, przeciwdziałać winno państwo (...). **Szczególnie jednak skuteczną i zdrową tutaj jest rzeczą uprzedzać zło, posługując się powagą praw i nie dopuszczać do wybuchu,** a to przez roztropne usuwanie przyczyn, które mogą doprowadzić do konfliktu między pracodawcami i robotnikami⁵.

Doświadczenie historyczne, jak również uczciwe badanie zjawisk ekonomicznych wskazują, że **monopol zabezpieczony przemocą jest przyczyną, która prowadzi do wyzysku.** W warunkach wolnej konkurencji, jednostka oceniająca swoją sytuację jako nieakceptowalną ma możliwość dokonania zmiany.

Wnioskiem z papieskiego nauczania winno być przeciwdziałanie państwa w zakresie tworzenia i utrwalania monopolu. Prawodawstwo winno przede wszystkim nie stawiać barier prywatnej inicjatywie gospodarczej – jako działanie uprzedzające zło. Dbanie o mnogość podmiotów we **wszystkich możliwych dziedzinach życia** winno być najwyższą troską rządzących. A zatem wszelkie komplikowanie systemów podatkowych, licencjonowanie czy narzucanie treści i form zawierania umów, godzące w wolność pomiędzy podmiotami na rynku, należy uznać za szkodliwą działalność państwa, która w długiej perspektywie generuje straty w całej społeczności, poprzez stopniowe monopolizowanie poszczególnych gałęzi gospodarki.

Z drugiej strony cała siła i powaga państwa powinna być użyta bezwzględnie, w każdej sytuacji, w następstwie której doszło do naruszenia sprawiedliwości. Stąd wniosek, że działania prewencyjne powinny być oparte o wiedzę ekonomiczną, respektując konieczność prawnego zabezpieczenia własności, wolnej wymiany oraz konkurencyjności.

Szkodliwym jest kształtowanie prawa na podstawie uprzedzeń i zakrzywionego obrazu rzeczywistości. Na przykład: przedsiębiorcy chodzi zasadniczo o wyzysk ubogiego robotnika, bogaci bogacą się kosztem biednych, z całą pewnością istnieją grupy ludzi „z natury nieporadnych”, których trzeba wspomagać itp.

IV. Dyskusja

1. *Jak oceniasz warunki kształtowania relacji z pracownikiem w Twoim przedsiębiorstwie?*

⁵ Tamże, 31.

2. Jak oceniasz warunki zatrudniania pracowników w polskim systemie prawnym?
3. Na ile prawo do pełnego dysponowania owocem pracy własnych rąk jest dzisiaj respektowane?
4. Czy Twoi pracownicy są zadowoleni z państwowego i przymusowego systemu tzw. ubezpieczeń społecznych? Czy odnależliby się na wolnym rynku usług edukacyjnych, ubezpieczeń emerytalnych, zdrowotnych?
5. Czy chciałbyś móc samodzielnie decydować o sposobie zabezpieczenia kwestii edukacji, emerytury i ochrony zdrowia?

V. Rozwój osobisty

➔ Przeczytaj:

- Jan Paweł II, encyklika *Centesimus annus*.
- Carl Menger, *Zasady ekonomii*.
- Ludwig von Mises, *Teoria pieniądza i kredytu*.
- Ludwig von Mises, *Kalkulacja ekonomiczna w socjalizmie*.
- Ludwig von Mises, *Liberalizm w tradycji klasycznej*.
- Thomas E. Woods Jr., *Kościół a wolny rynek*.

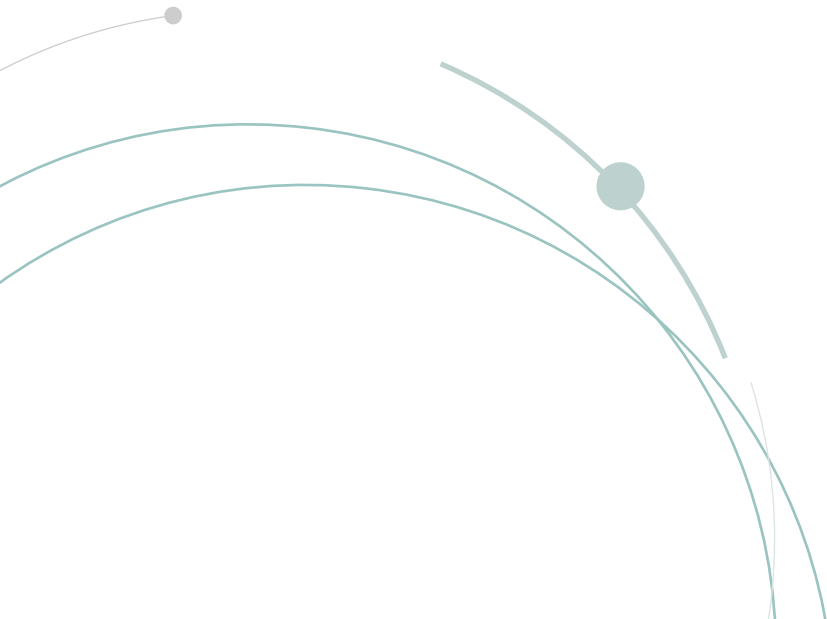
VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Czy Twoi pracownicy są świadomi faktu, że nie mają możliwości w 100% swobodnie korzystać z wypracowanego przez siebie wynagrodzenia?
- ➔ Czy wyjaśniasz swoim pracownikom jakiego rzędu są to kwoty?

- ➔ Czy w prowadzonym przez Ciebie przedsiębiorstwie przestrzegasz wskazań zawartych w encyklice *Rerum novarum* w numerach 16-17?
- ➔ Rozważyć zorganizowanie spotkania wszystkich Twoich współpracowników w ramach przedsiębiorstwa, aby wspólnie szukać sposobów na wdrożenie wskazań zawartych w encyklice *Rerum novarum* w numerach 16-17?
- ➔ Jak chronisz swoją własność?
- ➔ Czy dzielisz się swoją własnością, tak aby przynosiła ona korzyść nie tylko Tobie?

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

LISTOPAD

**Własność, wolna
wymiana, konkurencja,
czyli jeszcze większa
pochwała gospodarki
rynkowej**

Przypowieść o talentach inspiruje:

Nadmiar mieć będzie

(Mt 25,29)

Przypowieść mówi o obfitowaniu, jako nagrodzie za podjęty wysiłek, skuteczne działanie, inicjatywę i odwagę podjęcia ryzyka. Pochwala tych, którzy przyczynili się do tego, że powstały nowe dobra, których nie zabraknie. Do pomnażania talentów przedsiębiorca potrzebuje dobrego środowiska. Dobrym środowiskiem są trzy filary gospodarki rynkowej: własność, wolność gospodarcza, konkurencja.

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Łukasza

12,15-21

- Powiedział też do nich: „Uważajcie i strzeżcie się wszelkiej
- chciwości, bo nawet gdy ktoś opływa [we wszystko], życie
- jego nie jest zależne od jego mienia”. I opowiedział im
- przypowieść: „Pewnemu zamożnemu człowiekowi dobrze
- obrodziło pole. I rozważał sam w sobie: Co tu począć?
- Nie mam gdzie pomieścić moich zbiorów. I rzekł: Tak
- zrobię: zburzę moje spichlerze, a pobuduję większe i tam
- zgromadzę całe zboże i moje dobra. I powiem sobie: Masz
- wielkie zasoby dóbr, na długie lata złożone; odpoczywaj,
- jedz, pij i używaj! Lecz Bóg rzekł do niego: «Głupcze,
- jeszcze tej nocy zażądają twojej duszy od ciebie; komu więc
- przypadnie to, coś przygotował?» Tak dzieje się z każdym,
- kto skarby gromadzi dla siebie, a nie jest bogaty przed
- Bogiem”.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

Wprowadzenie

Poruszając temat organizacji systemu gospodarczego (ekonomicznego), należy na początku zastrzec, że system gospodarczy ma charakter **bezosobowy**. Jego celem jest takie uporządkowanie **rzeczy materialnych**, aby człowiek gospodarujący zaspokajał za pomocą tego systemu, w zadowalającym go stopniu swoje **potrzeby materialne**. Błędem byłoby zatem oczekiwać, aby bezosobowy system gospodarczy zapobiegał zjawiskom, za które odpowiedzialny jest bezpośrednio człowiek w swoim sercu. Nie można więc oczekiwać od systemu gospodarczego, aby nie dochodziło w nim do nadużyć, kradzieży, oszustw itp., ponieważ zjawiska te zależą wprost od człowieka. Natomiast system gospodarczy może jedynie – określając w dużym uproszczeniu – powodować powstawanie nadmiaru, niedoboru lub optimum.

(...) właśnie człowiek, wraz z jego potrzebami oraz kontrolą środków potrzebnych do ich zaspokojenia, jest punktem, w którym kończy się i zaczyna ludzkie życie gospodarcze¹.

Rozważany na początku fragment Ewangelii wg św. Łukasza – „Ostrzeżenie przed chciwością” wyraźnie wskazuje, że problem jest w sercu człowieka i w postawie, którą przyjął on względem obfitości materialnej, nie zaś w samym dobrobycie.

Motyw zysku w gospodarce rynkowej

Motyw zysku powoduje ruch w rynkowym systemie gospodarczym. Możliwość, że zaangażowanie tego, co się posiada w chwili obecnej, spowoduje zadowalający przyrost w przyszłości, jest bodźcem stymulującym tempo rozwoju poszczególnych gałęzi rynkowego systemu gospodarczego. Ludzie uczestniczący w rynku mają możliwość wyboru dziedziny, w którą się zaangażują. Bodźcem stymulującym podjęcie ryzyka i wykonanie ciężkiej pracy, jest perspektywa osiągnięcia zysku adekwatnego do zaangażowania. Wysokość zysku zależy między innymi od stopnia wydajności w wykorzystaniu rzeczy. Odpada zatem prymitywny przymus pracy egzekwowany przemocą, nieodzowny w innych systemach gospodarczych. Ocena, w jakim stopniu zysk jest już zadowalający, a w jakim jeszcze nie, leży w gestii gospodarującego człowieka.

Dobra przydatne do zaspokojenia ludzkich potrzeb występują w doczesnym świecie jako **dobra rzadkie**, tzn. ich ilość/liczba jest mniejsza niż związane

¹ C. Menger, *Zasady ekonomii*, Warszawa 2013, s. 107.

z nimi ludzkie oczekiwania. Z uwagi na fakt niewystarczającej ilości dóbr człowiek czyni je przedmiotem gospodarowania, nadając im tym samym charakter dóbr ekonomicznych. W przeciwieństwie do dóbr nieekonomicznych, których ilość/liczba znacznie przekracza ludzkie oczekiwania.

Gospodarowanie jest to działanie ludzkie, mające na celu zaspokojenie potrzeb przy pomocy środków, których ilość/liczba jest ograniczona.

W celu prawidłowego funkcjonowania rynkowego systemu gospodarczego konieczne jest **równoczesne** zabezpieczenie trzech źródeł:

1. własności prywatnej;
2. wolnej wymiany;
3. konkurencji.

Ad. 1.

Własność prywatna (łac. *privata*) – najszersze, podstawowe prawo rzeczowe, pozwalające właścicielowi korzystać z rzeczy i rozporządzać nią z wyłączeniem innych osób.

Rozporządzanie własnością prywatną, z jednej strony umożliwia odniesienie korzyści, z drugiej strony zagrożone jest ryzykiem jej utraty lub zniszczenia. W ten sposób zachowana jest równowaga w gospodarowaniu.

Zgodnie ze spostrzeżeniem Milтона Friedmana: „Nikt nie wydaje cudzych pieniędzy tak ostrożnie, jak własnych”, dzięki powiązaniu, jakie wytwarza się pomiędzy człowiekiem a rzeczą poprzez własność, rzeczy wykorzystywane są tak wydajnie, jak tylko jest to możliwe w warunkach konkurencji.

(...) ludzkie **gospodarowanie i własność** mają wspólne ekonomiczne korzenie, ponieważ właściwą ich przyczyną jest istnienie dóbr, których dostępna liczba/ilość jest mniejsza, niż związane z nimi ludzkie oczekiwania. W związku z tym własność, podobnie jak gospodarowanie, nie jest arbitralnym wynalazkiem, ale raczej **jedynym możliwym** – z praktycznego punktu widzenia – **rozwiązaniem problemu, z którym z natury rzeczy musimy się mierzyć**².

Ad. 2.

Nikt nigdy w długiej perspektywie nie posiada wszystkiego, czego potrzebuje. Mając jednak zabezpieczoną własność, ludzie mogą wymieniać między sobą określone dobra i usługi. Dokonując transakcji wymiany pomiędzy podmiotami, kształtuje się **cena**.

Unikalną cechą rynkowego systemu gospodarczego jest to, że może działa on najlepiej bez niczyjej pomocy. Nie ma centralnego planisty, który daje odpowiedzi na pytania: co, jak i dla kogo produkować.

² Tamże, s. 96.

Odpowiedzi na powyższe pytania nasuwają się same, poprzez ceny kształtowane w niekończącym się procesie wolnej wymiany. Wskazują one na to, co można lub co opłaca się w danym momencie kupić lub sprzedać.

Istnienie cen pieniężnych na środki produkcji pozwala przedsiębiorcom na dokonanie rachunku zysków i strat. Przedsiębiorstwo przynosi zysk, jeśli na sprzedaży swoich towarów zarabia więcej, niż wydaje na ich produkcję. Zysk informuje przedsiębiorcę, że wykorzystał on środki zgodnie z pragnieniami konsumentów, przekształcając surowce cenione przez konsumentów niżej, w produkty końcowe cenione przez nich wyżej³.

Działa niezawodne prawo popytu i podaży. Gdy popyt wzrasta przy ograniczonej podaży, cena rośnie. Wzrost ceny pobudza dostawców do zwiększenia podaży lub doprowadza do powstania nowych dostawców, gdy potencjał generowania podaży wśród obecnych na rynku jest już wyczerpany. Z upływem czasu dochodzi do zrównoważenia się popytu i podaży, a sytuacja ta znajduje odzwierciedlenie w tzw. cenie rynkowej.

Kształtowanie się ceny jest procesem dynamicznym, nigdy nieukończonym. Kupujący i sprzedający nieustannie porównują ceny na rynku. W odniesieniu do cen podejmowane są decyzje o określonych metodach produkcji i sposobach świadczenia usług.

Wysoka cena informuje wszystkich uczestników rynku o konieczności oszczędnego gospodarowania danym dobrem. Ponadto jest zachętą dla podmiotów mających niewykorzystany potencjał gospodarczy, aby inwestować w te gałęzie gospodarki, gdzie istnieją niedobory ujawniające się właśnie poprzez wysoką cenę.

Ad. 3.

Zapewnienie konkurencji polega na faktycznym umożliwieniu nieskończonej liczbie podmiotów uczestniczenia w nieskończonej ilości transakcji wymiany dóbr i usług.

Konkurencja ze swej natury może przybierać różne formy, włącznie z zastosowaniem przemocy. Stąd nieodzowne jest w systemie gospodarki rynkowej ujarzmienie przemocy poprzez zorganizowanie jej w ramach podmiotu nazywanego „państwem”. Jego celem jest zabezpieczenie **prostego, stabilnego i skutecznego systemu prawa**, w ramach którego odbywa się interakcja podmiotów gospodarujących.

Korzyści płynące z rywalizacji między konkurującymi podmiotami:

- dobra i usługi, dostarczane są w danym miejscu i czasie w optymalnej ilości, ponieważ jeśli wytwórca/dostawca nie zaspokoi potrzeb konsumentów, uczynią to jego konkurenci, a on sam poniesie stratę;
- ograniczone zasoby dóbr są chronione poprzez dążenie wytwórców/dostawców do osiągnięcia maksymalnej wydajności gospodarowania.

³ T. E. Woods Jr., *Kościół a wolny rynek*, Warszawa 2007, s. 52.

Podsumowanie

Gospodarka rynkowa jest systemem o bardzo dużej elastyczności. W największym uproszczeniu polega ona na nieskrępowanej (wolnej) grze popytu i podaży, w celu umożliwienia najwydajniejszego zaspokojenia potrzeb ludzi. Jej wydajność jest tym większa, im bardziej rzeczywistymi są własność prywatna, wolna wymiana oraz konkurencja, celowo nazwane „źródłami” gospodarki rynkowej. Elastyczność polega na tym, że nawet cząstkowe urzeczywistnienie „źródeł” powoduje istotne zmiany w otoczeniu. Bardzo wyraźnym przykładem takiego stanu rzeczy jest najnowsza historia Polski. W sytuacji, gdy niemal wszystkie dziedziny życia gospodarczego zdominowane były przez centralnego planistę (monopolistę) w postaci partii, posługującej się aparatem państwa, brakowało nawet żywności, która reglamentowana była za pomocą systemu kartek. Wraz ze stopniowym urzeczywistnianiem „źródeł” w poszczególnych gałęziach gospodarki, niedobory wypierane są przez obfitość. Niestety tam, gdzie uporczywie próbuje się utrzymywać wpływ monopolisty, np. edukacja, niska jakość i niedobory wyraźnie potwierdzają słuszność powyższych rozważań.

„Siedem spostrzeżeń” Milтона Friedmana:

- *Cięcie podatków jest zawsze dobre. W każdych warunkach, pod dowolnym pretekstem, z dowolnego powodu i zawsze się da.*
- *Tam, gdzie właścicielem są wszyscy, tam nie ma właściciela.*
- *Jeżeli 90% ludzi zgadza się samo opodatkować, żeby pomóc 10% biednych, to nie jest to samo, co 80% zgadzających się opodatkować 10% najbogatszych, żeby pomóc 10% najbiedniejszych. Pierwsze jest głupie, a drugie nieetyczne.*
- *Jeżeli rząd będzie zarządzał Saharą, to za pięć lat na pustyni zabraknie piachu.*
- *Nie ma transakcji, dopóki wszystkim stronom się to nie opłaca – to jedyna prawda o wolnym rynku.*
- *Nikt nie wydaje cudzych pieniędzy tak ostrożnie, jak własnych.*
- *Inflacja to opodatkowanie bez ustawy podatkowej.*

IV. Dyskusja

1. Na ile w branży, w której gospodarujesz, dostrzegasz czystość źródeł (własność, wolna wymiana, konkurencja) gospodarki rynkowej?
2. Jakie jest Twoje nastawienie względem umacniania się własności w Twoim otoczeniu? Widzisz to jako zagrożenie (np. dla monopolu, który posiadasz) czy szansę na większą ilość relacji gospodarczych?

V. Rozwój osobisty

➔ Przeczytaj:

- Leon XIII, encyklika *Rerum novarum*
- Jan Paweł II, encyklika *Centesimus annus*
- Carl Menger, *Zasady ekonomii*
- Ludwig von Mises, *Teoria pieniądza i kredytu*
- Ludwig von Mises, *Kalkulacja ekonomiczna w socjalizmie*
- Ludwig von Mises, *Liberalizm w tradycji klasycznej*
- Thomas E. Woods Jr., *Kościół a wolny rynek*
- Stanisław Michalkiewicz, *Dobry „zły” liberalizm*

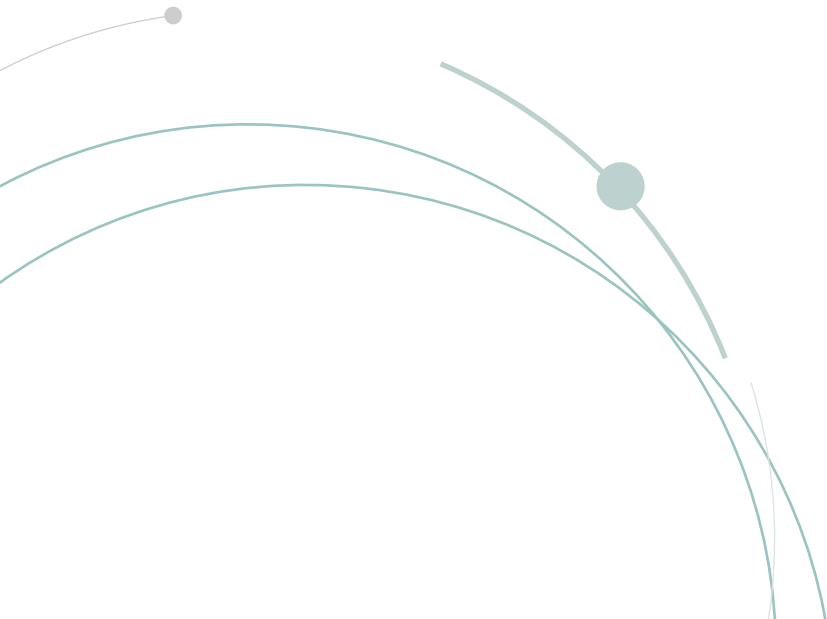
VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➔ Jak oceniasz wpływ konkurencji na Twoje przedsiębiorstwo? Czy dokonałeś/aś zmian w działaniu Twojego przedsiębiorstwa, które podyktowane były bezpośrednio lub pośrednio pojawieniem się lub działaniem konkurencji? Jak oceniasz ewentualne zmiany?
- ➔ W jaki sposób konkurujesz? Czy jakość jest istotna w Twojej branży?

- ➔ Czy masz świadomość szans i zagrożeń płynących z relacji z podmiotami znacznie silniejszymi kapitałowo? Czy masz swoje doświadczenie w tym zakresie?

VII. Działaj

- ➔ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➔ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➔ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

GRUDZIEŃ

**Bogactwo duchowe,
czyli perspektywa
wieczności**

Przypowieść o talentach inspirowane:

Zaczęły rozliczać się z nimi

(Mt 25,19)

W przypowieści o talentach pojawia się problem odpowiedzialności za podjęte działanie. Właściciel powraca, by dokonać rozliczenia. Zagadnienie to zostaje rozwinięte przez Jezusa w przypowieści o Sądzie Ostatecznym. Dobro czynione przez przedsiębiorcę w wyniku wykorzystania daru talentów znajdzie nagrodę w dniu sądu. Warto działać z wielką wrażliwością na innych, by usłyszeć: „Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata!” (Mt 25,34).

I. Medytacja nad słowem Bożym

Modlitwa:

Boże, Duchu Święty, z Twojego polecenia Objawienie zostało spisane dla nas ludzi. Oświeć mój rozum i napełnij moje serce, abym przy tym czytaniu dobrze zrozumiał Twoją prawdę i abym nauczył się goręcej Cię kochać, wierniej Ci służyć. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ewangelia wg św. Mateusza

25,31-46

Gdy Syn Człowieczy przyjdzie w swej chwale i wszyscy aniołowie z Nim, wtedy zasiądzie na swoim tronie pełnym chwały. I zgromadzą się przed Nim wszystkie narody, a On oddzieli jednych [ludzi] od drugich, jak pasterz oddziela owce od kozłów. Owce postawi po prawej, a kozły po swojej lewej stronie. Wtedy odezwie się Król do tych po prawej stronie: „Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata!

Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść;
byłem spragniony, a daliście Mi pić;
byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie;
byłem nagi, a przyodzialiście Mnie;
byłem chory, a odwiedziliście Mnie;
byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie”.

Wówczas zapytają sprawiedliwi: „Panie, kiedy widzieliśmy Cię głodnym i nakarmiliśmy Ciebie? spragnionym i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Cię przybyszem i przyjęliśmy Cię? lub nagim i przyodzialiśmy Cię? Kiedy widzieliśmy Cię chorym lub w więzieniu i przyszliśmy do Ciebie?” A Król im odpowie: „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

Wtedy odezwie się i do tych po lewej stronie:
 „Idźcie precz ode Mnie, przekłęci, w ogień wieczny,
 przygotowany diabłu i jego aniołom!
 Bo byłem głodny, a nie daliście Mi jeść;
 byłem spragniony, a nie daliście Mi pić;
 byłem przybyszem, a nie przyjęliście Mnie;
 byłem nagi, a nie przyodzialiście Mnie;
 byłem chory i w więzieniu, a nie odwiedziliście Mnie”.

Wówczas zapytają i ci: „Panie, kiedy widzieliśmy
 Cię głodnym albo spragnionym, albo przybyszem,
 albo nagim, kiedy chorym albo w więzieniu, a nie
 usłużyliśmy Tobie?” Wtedy odpowie im: „Zaprawdę,
 powiadam wam: Wszystko, czego nie uczyniliście
 jednemu z tych najmniejszych, tegoście i Mnie nie
 uczynili”. I pójdą ci na mękę wieczną, sprawiedliwi zaś
 do życia wiecznego.

II. Dzielenie się słowem

- ➔ Kilka minut refleksji.
- ➔ Podziel się z innymi tym, co Bóg w tym tekście mówi do Ciebie.

III. Analiza, temat spotkania

■ Perspektywa wieczności

Dopełnieniem przypowieści o talentach jest następująca zaraz po niej przypowieść o Sądzie Ostatecznym. Pokazuje ona perspektywę wieczności dla każdego z nas i zachęca do refleksji nad tym, jak wykorzystujemy obecny etap życia oraz powierzone nam dobra i możliwości. Od nas zależy dokonanie właściwych

wyborów. Taka jest wartość, ale i ciężar, wolności, jaką obdarował nas Bóg. Żyjemy – jak pisał w *Państwie Bożym* św. Augustyn – pomiędzy dwiema miłościami: miłością do samego siebie oraz miłością do Boga. Ta pierwsza może prowadzić człowieka do wzgardzenia Bogiem, a ta druga do wzgardzenia samym sobą i oddania chwały Bogu. Można więc podsumować za Księgą Powtórzonego Prawa: Kładę przed tobą życie lub śmierć; wybór należy do ciebie (por. 30,15-20).

■ Doskonalenie ziemi

Czy zatem mamy skupić się wyłącznie na tym, co wieczne? Na pewno nie. Obecny etap życia jest niezmiernie ważny dla tego, co czeka nas po śmierci. Tłumaczy to świetnie jeden z dokumentów II Soboru Watykańskiego:

Słusznie jesteśmy upominani, że nic nie pomoże człowiekowi, jeśli cały świat zyska, siebie samego zaś zatraci. **Oczekiwanie nowej ziemi nie powinno jednak osłabiać, lecz raczej rozbudzać gorliwość w doskonaleniu tej ziemi**, na której wzrasta ciało nowej rodziny ludzkiej, mogąc już dać pewne wyobrażenie o nowym świecie. Jakkolwiek **postęp ziemski** należy starannie odróżnić od wzrostu królestwa Chrystusa, o ile jednak może się przyczynić **do lepszego urzędnienia społeczeństwa ludzkiego, ma on wielkie znaczenie dla królestwa Bożego**¹.

Dokument ten mówi o relacji pomiędzy zaangażowaniem doczesnym a nową ziemią i nowym niebem przygotowanym dla nas przez Boga. Niedoskonałość i niewystarczalność ludzkich dzieł dokonywanych tu na ziemi, nie przekreśla ich wartości w perspektywie życia wiecznego:

Bóg przygotowuje nowe mieszkanie i nową ziemię, gdzie mieszka sprawiedliwość; a szczęśliwość wypełni i przewyższy wszelkie pragnienia pokoju istniejące w sercach ludzkich. Wówczas, po pokonaniu śmierci, dzieci Boże zostaną wskrzeszone w Chrystusie, a **to, co było zasiane w słabości i zniszczeniu, przyoblecze się w nieśmiertelne**; kiedy trwać będzie miłość i jej dzieło, całe to stworzenie, które Bóg stworzył ze względu na człowieka, zostanie wyzwolone z niewoli zepsucia².

■ Narzędzia zbawienia wiecznego

Refleksja nad wykorzystaniem życia do zdobycia bogactwa duchowego jest dziś niezmiernie potrzebna. Żyjemy bowiem w postmodernistycznym świecie, w którym płynność stała się kluczem hermeneutycznym opisu rzeczywistości, jaka nas otacza. Zmieniają się modele kulturowe, struktury i zachowania społeczne, organizacje, systemy produkcji etc. Tracimy poczucie stabilizacji, pew-

¹ Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, nr 39.

² Tamże.

ności, zanikają stałe punkty odniesienia i autorytety. Prowadzi to do poczucia zagubienia, niepewności i osamotnienia. Wielu wyciąga wnioski, że w takim płynnym świecie należy skupić się na wykorzystaniu chwili, bo nie wiadomo, co stanie się jutro. Nie warto więc myśleć o wieczności, a trzeba skoncentrować się na doraźnej korzyści.

Katolicki przedsiębiorca nie może przyjąć takiej postawy. W świecie i Kościele ma być świadkiem wiernej miłości, naśladowując w tym postawę samego Boga. Spójrzmy na przykład błogosławionego Józefa Antoniego Tovinio (1841-1897). Co prawda działał w innych czasach, ale jest wzorem niezwyklej inicjatywy, przedsiębiorczości, zaangażowania, pomysłowości i męstwa w pokonywaniu przeciwności, które są aktualne i potrzebne również dzisiaj. Wraz z małżonką wychowali dziesięcioro dzieci. Tovini jako burmistrz Brescii okazał się świetnym zarządcą, likwidując zadłużenie rodzinnego miasta, rozpoczynając budowę linii kolejowej, zakładając bank i pisma katolickie. Posiadanie banku okazało się konieczne, aby w czasach zaplanowanej agresywnej walki z Kościołem zapewnić niezależność finansową katolickich dzieł społecznych i edukacyjnych. Dawał osobisty przykład bardzo skromnego życia oddanego Bogu, rodzinie i potrzebującym. W liście do jednego z kapłanów tak napisał o swoim doświadczeniu wiary w codziennym życiu, syntezie modlitwy, ofiary i działania: „Ociężały i letni, doznałem ożywienia ducha i poczułem, że rozpała się we mnie miłość Jezusa; słaby i nieśmiały, doznałem umocnienia duszy tak, bym otwarcie i odważnie wyznawał imię Jezusa Chrystusa przed ludźmi i bym cierpiał z miłości do Niego obelgi i pogardę; roztargniony i pogrążony w ziemskich sprawach i interesach, nauczyłem się widzieć je jako **narzędzia mojego zbawienia wiecznego**, oddając je Bogu i szukając jedynie Jego chwały”.

Na koniec powróćmy do przypowieści o talentach i sądzie. W obu pochwałę otrzymują ci, którzy przynosili owoc, zysk, dobro i miłosierdzie, którzy podjęli ryzyko. Karę natomiast otrzymują ci, którzy tak nie postępowali. Jak pisze Adam Szromek:

Kryterium oceny jest miłosierdzie, czyli wynik rozwoju duchowego człowieka – nic poza tym! Stuprocentowy zysk obu sług z przypowieści można przyrównać do stuprocentowego wypełniania wymienionych przez Jezusa uczynków miłosierdzia (...). Choć w opisie sądu ostatecznego uczynki miłosierdzia znane są tym po prawej i tym po lewej, to tylko ci po prawej dołożyli starań, aby je wypełnić. Pozostali zatracili duchowe spojrzenie na bliźnich, przez co nie dostrzegli w potrzebujących Jezusa. (...) tymczasem właśnie jak ów trzeci sługa [z przypowieści o talentach] zatracili oni to, co otrzymali – czas, zdolność tworzenia, pomnażania, kreowania, służenia braciom, bo właśnie miłość czyniła ich bratem lub siostrą Jezusa³.

Wiemy, że Jezus osądza każdego człowieka po owocach, jakie przyniosło jego życie ([por. Mt 7,15-20](#)). Będziemy zapytani o użytek, jaki zrobiliśmy z otrzymana-

³ A. Szromek, *Zarządzanie ewangeliczne*, dz. cyt., s. 27-28.

nych talentów, możliwości i środków materialnych. Dlatego wierzący przedsiębiorca powinien aktywnie angażować się w życie wspólnoty i współpracować z osobami, które otrzymały inne talenty. To, co robi na co dzień w biznesie – kiedy podejmuje ryzyko, angażuje środki i czas, organizuje pracę innych oraz dostarcza dobre produkty i usługi – może stać się jego służbą dla bliźnich i konkretnymi uczynkami miłosierdzia. Nie idzie tylko o rozdawanie pieniędzy, ale mądre ich inwestowanie w dobro (np. tworzenie miejsc pracy). Spójrz wokół i zastanów się – zgodnie z powiedzeniem bł. J. Tovinięgo – jakie „narzędzia zbawienia” Bóg powierzył Ci, jako przedsiębiorcy.

IV. Dyskusja

1. *Jakie są uczynki miłosierdzia współczesnego przedsiębiorcy?*
2. *Jakie przeszkody uniemożliwiają realizację uczynków miłosierdzia i jak je eliminować?*
3. *Jakie możliwości ma przedsiębiorca, aby zyskać błogosławieństwo, czyli być błogosławionym przez Ojca, jeśli nie ma czasu/możliwości, by osobiście zaangażować się w uczynienie czegośkolwiek potrzebującym?*
4. *Co pomaga dostrzec Chrystusa w potrzebującym, a co przeszkadza?*
5. *Jak blisko siebie przedsiębiorca może znaleźć potrzebującego?*

V. Rozwój osobisty

- ➔ Przeczytaj **Mądrość Syracha**: Roztropność i zastanowienie (7,36), Nicość człowieka (18,8-14), Wielkość Boga (18,1-7), Boski Sędzia (17,15-24), Bojaźń Boża (32,14-24)
- ➔ Przeczytaj **Psalmy**: Ps 9 Dziękczynienie, Ps 72 Królestwo Mesjasza, Ps 150 Alleluja

- Czy realizuję uczynki miłosierdzia bezpośrednio lub pośrednio (np. przez wyspecjalizowane organizacje)?
- Czy widzę potrzebujących w moich najbliższych: współmałżonku, dzieciach, rodzicach, rodzeństwie, przyjaciółach, sąsiadach?
- Czy „gdy Syn Człowieczy przyjdzie w swej chwale i wszyscy aniołowie z Nim”, usłyszę: „Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata!”?

VI. Dobre praktyki w biznesie

- ➞ Szukać potrzebujących wśród współpracowników i klientów oraz w miarę możliwości zarządzać ich potrzebom.
- ➞ Dostrzegać Chrystusa w każdej osobie spotkanej w działalności biznesowej.

VII. Działaj

- ➞ Wskaż najważniejszą myśl w danym temacie.
- ➞ Zweryfikuj to, co udało Ci się zrealizować w poprzednim miesiącu.
- ➞ Podejmij postanowienie na najbliższy miesiąc.

Ważne wydarzenia w Duszpasterstwie TALENT w 2024 roku

- ➔ Rekolekcje wielkopostne
16-18 lutego | Gródek nad Dunajcem
prowadzenie: ks. dr Bartosz Mitkiewicz
- ➔ Rekolekcje wielkopostne
23-25 lutego | Gdańsk
prowadzenie: ks. Przemysław Bukowski SCJ
- ➔ Rekolekcje wielkopostne Biznes po Bożemu
1-3 marca | Sanktuarium w Rokitnie
prowadzenie: Igor Gielniak, ks. Grzegorz Piątek SCJ
- ➔ Rekolekcje wielkopostne
8-10 marca | Kraków
prowadzenie: ks. dr Jerzy Jastrzębski
- ➔ Rekolekcje wielkopostne
15-17 marca | Kazimierz Dolny
- ➔ VI Pielgrzymka Przedsiębiorców na Jasną Górę
Zaprasza Delegat Konferencji Episkopatu Polski
ds. Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców
ks. abp Józef Kupny
16 czerwca | Częstochowa
- ➔ Pielgrzymka Duszpasterstwa Talent
do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
z okazji 25-lecia TALENTU
7-8 grudnia | Kraków

WESPRZYJ NAS!

Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców
TALENT

prowadzi działalność **jedynie dzięki Państwa
dobrowolnym ofiarom.**

Będziemy wdzięczni za wsparcie, abyśmy mogli
przygotować przyszłoroczny program, dotrzeć
przez promocję do większego grona osób
oraz zagwarantować bieżącą działalność.

Numer konta:

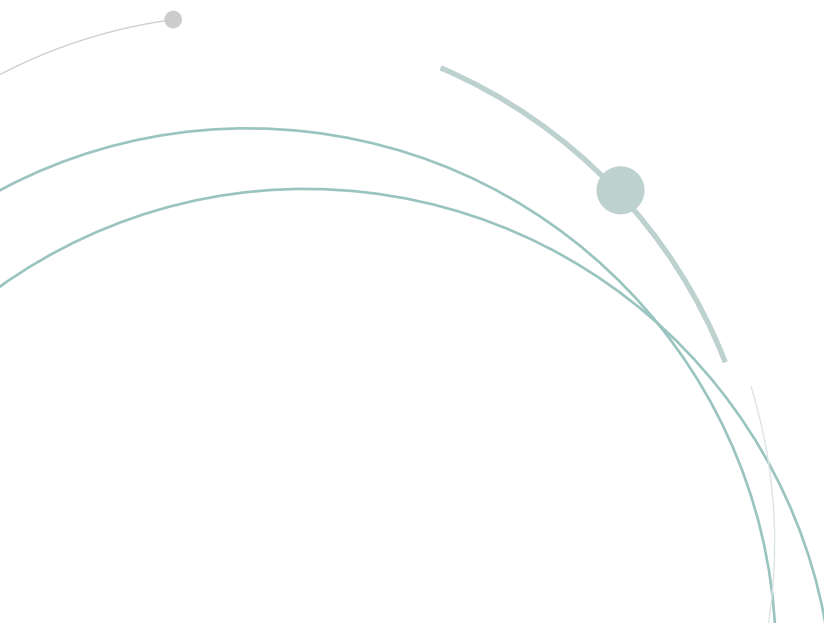
09 1020 2892 0000 5102 0211 6978

Księża Sercanie

Duszpasterstwo Przedsiębiorców
i Pracodawców TALENT

ul. Saska 2, 30-715 Kraków

Darowizna na cele kultu religijnego

Zapraszamy Cię do wejścia na drogę rozwoju osobistego i duchowego.

Tegoroczny program inspirowany jest przypowieścią o talentach z Ewangelii wg św. Mateusza (25,14-30). Dostrzegamy w niej szereg postaci i relacji, jakie zachodzą pomiędzy nimi, oraz działań, jakie zostają podjęte lub zaniechane. To bogactwo osób, ich zachowań, decyzji oraz odniesień do własności i pieniądza pozwoliło na wyodrębnienie dwunastu tematów, które będą przedmiotem refleksji i inspiracji dla współczesnych ludzi biznesu. I tak przyjrzymy się powołaniu do przedsiębiorczości, talentom i ich znaczeniu dla dobra wspólnego, figurom właścicieli i współpracowników oraz pieniądзом. Spojrzymy na jednostki, ale też na ich współdziałanie, a także na otoczenie (nawet to szerokie), które wpływa na warunki prowadzenia biznesu i wykorzystywania talentów. Wreszcie pokażemy perspektywę wieczności, która nadaje najgłębszy sens naszym działaniom.

Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT
zaprasza liderów biznesu na comiesięczne spotkania w 30 miastach Polski.
Spotkania mają charakter otwarty, miejsca i terminy
znajdziesz na stronie:

 www.DuszpasterstwoTalent.pl/kalendarz

 @DuszpasterstwoTalent

